

Dragica Potočnjak

**TECI,
MAŠA, TECI**

Mestno gledališče ljubljansko, Čopova 14, 1000 Ljubljana, Slovenija

Hišna centrala **+386 (0)1 4258 222**

Tajništvo **+386 (0)1 4257 148**

Blagajna **+386 (0)1 2510 852**, odprto vsak delavnik od 12. do 18. ure

in uro pred predstavo, e-naslov **blagajna@mgl.si**

E-naslov **info@mgl.si**

Spletno mesto **www.mgl.si**

Barbara Hleng Samobor direktorica in umetniška vodja

Petra Bizjak direktoričina pomočnica – poslovna vodja

Janez Koleša direktoričin pomočnik za tehnične zadeve

Alenka Klabus Vesel dramaturginja in arhivarka

Eva Mahkovič dramaturginja in vodja mednarodnega oddelka

Petra Pogorevc dramaturginja in urednica Knjižnice MGL

Ira Ratej dramaturginja in vodja izobraževalnega programa

Maja Cerar, Martin Vrtačnik lektorja

Simona Belle vodja službe za odnose z javnostmi in trženja

tel. +386 (0)1 4258 222

Helena Štrukelj koordinatorka in planerka programa

tel. +386 (0)1 4440 309

Katarina Koprivnikar vodja projektov

tel. +386 (0)1 4258 222

Petra Setničar koordinatorka obiska

tel. +386 (0)1 4258 222

Urša Petelinek in **Rok Špacapan** blagajničarja in informatorja

tel. +386 (0)1 2510 852

Javni zavod Mestno gledališče ljubljansko, ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana

Program gledališča financirata Ministrstvo za kulturo (iz proračuna Republike Slovenije) in MOL.

Svet Mestnega gledališča ljubljanskega

mag. Mojca Jan Zoran (predsednica), **Ira Ratej** (namestnica predsednice), **Alen Jelen, Špela Knol, Ksenija Sever**

Strokovni svet Mestnega gledališča ljubljanskega

prof. Tomaž Gubenšek, Darja Hlavka Godina, Tone Peršak, Eva Mahkovič, Matej Puc

Ustanoviteljica

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

VSEBINA

- 7 BLAŽ LUKAN **TEK NA MESTU**
- 15 HANA HAWLINA **KDO LAŽE, KDO LAŽE? MOČ IN DRUŽBENA KONSTRUKCIJA RESNIČNOSTI**
- 21 GAL KIRN **BREZUPNOST SITUACIJE, NUJNOST UPORA?**

DRAGICA POTOČNJAK

TECI, MAŠA, TECI

Krstna uprizoritev

Premiera 25. aprila 2024 na Mali sceni

Režiserka **NINA ŠORAK**
Dramaturg **BLAŽ LUKAN**
Scenograf **BRANKO HOJNIK**
Kostumografka **TINA PAVLOVIČ**
Avtor glasbe **LAREN POLIČ ZDRAVIČ**
Lektorica **MAJA CERAR**
Oblikovalec svetlobe **ANDREJ KOLEŽNIK**
Oblikovalec zvoka **MATIJA ZAJC**
Asistentka scenografa **LENE LEKŠE**

Vir uporabljenih fotografij v uprizoritvi je Arhiv Temeljnega javnega tožilstva Republike Slovenije - Zgodovinski arhiv Ljubljana.

Vodja predstave in šepetalka **Lejla Žorž**
Tehnični vodja **Janez Koleša**
Vodja scenske izmene **Matej Sinjur**
Vodji tehnične ekipe **Boris Britovšek** in **Dimitrij Petek**
Tonska tehnika **Matija Zajc** in **Tomaž Božič**
Osvetljevalca **Andrej Koležnik** in **Aljoša Vizlar**
Frizerke in maskerke **Anja Blagonja**, **Sara Dolinar** in **Katarina Morel Kobetič**
Garderoberka **Sara Kozan**
Rekviziterka **Ana Johana Scholten**

Sceno so izdelali pod vodstvom mojstra **Vlada Janca** in kostume pod vodstvom mojstric **Irene Tomažin** in **Branke Spruk** v delavnicah MGL.

Igrajo

Konrad Maček **LOTOS VINCENC ŠPAROVEC**

Suzana **TANJA DIMITRIEVSKA**

Arne **MATIC LUKŠIČ**

Flora **ČARNA KOŠIR** k. g.

Odvetnik Milošič **GABER K. TRSEGLAV**

Maša in Marija **VIKTORIJA BENCIK EMERŠIČ**

Jernej **JURE RAJŠP** k. g.

Preiskovalec in Policist **GAŠPER JARNI**

Viktorija Bencik Emeršič

BLAŽ LUKAN

TEK NA MESTU

Teci, Maša, teci Dragice Potočnjak je na prvi pogled kriminalna drama (tako je tudi podnaslovljena), politični triler, ki nedvomno izhaja iz avtoričinega raziskovanja naše polpretekle zgodovine, katere rezultat je njena pretresljiva knjiga *Skrito povelje* (2013). Hkrati je seveda tudi avtonomno dramsko delo, ki material, s katerim se je avtorica soočala med svojo raziskavo, na neki način posploši, iz dokumentov, ki jih je pregled(ov)ala, izpelje vzorec, shemo, srhljivi algoritem, ki velja tudi mimo in zunaj časa, v katerem se dogaja *Skrito povelje* oz. njena drama. Naj s tem v zvezi zadostuje pojasnilo iz *Skritega povelja*, ki izvirno velja zanj, mirno pa ga lahko pripišemo tudi drami: »Zato v njej nastopa veliko ljudi, ki jih vsi poznamo in jih vsak dan srečujemo v medijih. Številni od njih še vedno krojijo našo usodo.« (30) Bolje ne bi mogli označiti tudi drame: avtorica v njej ne zapravlja časa s »pomenljivimi« imeni (ampak tudi če bi like imenovala s »pravimi« imeni, to ne bi ničesar spremenilo), pa so, kakor tudi dogajanje samo, vseeno prepoznavni, domači, kot da prepisani iz včerajšnjega, današnjega časopisa, a žal ne iz črne kronike, temveč iz notranjepolitičnih prispevkov.

In to, da »še vedno krojijo našo usodo«, je kljub pesimističnemu/optimističnemu razpletu neke vrste tiha podmena igre, namreč da jo je bilo vredno napisati in jo je vredno uprizarjati ravno zaradi tega, da bi v njej prepoznali vzorec, v katerem še vedno živimo, ki nas še vedno določa, določa tako naš sprotni vsakdan kot naše življenje v celoti. Tako je kljub temačnim barvam, s katerimi je naslikana naša sedanost, v ozadju avtentična volja po spremembi, ki je, tudi če dramo razumemo skrajno pesimistično, ne moremo povsem ignorirati. In če se avtorici zdi, da je v *Skritem povelju* obnovila neko osamosvojitveno zgodbo, kakor so nam jo predstavili in jo še vedno skušajo predstaviti njeni glavni akterji, čeprav se njej zdi, da se ta vedno bolj kaže »kakor slabo zrežirana predstava« (31), potem je njen dramski derivat videti drugače: kot dobro naoljen mehanizem z dinamiko, ki ne pusti dihati, in to z namenom, da tisti prvi vdih po njenem ogledu nemara povzroči neke vrste *katarzo*, vendar ne razumljeno kot očiščenje in olajšanje, temveč kot nelagodje, kot tisti motiv in motor, ki bralce ali gledalce popelje k dejanju.

Teci, Maša, teci je drama, ki iz besedilnega sega tudi v družbeni in politični prostor. Potemtakem je več kakor samo dramski tekst, namenjen gledališki uprizoritvi, je – tudi glede na poznavanje vseh avtoričinih angažmajev – prav tako družbena in politična gesta, in to nemara v smislu Brechtovega pojma *gestus*, ki pomeni kompleksno aktiviranje družbenih dimenzij umetnosti, dramatike, gledališča. Torej jo je treba prebirati v kontekstu, čeprav *Teci, Maša, teci* ni dokumentarističen tekst, ki pa z dokumenti vendarle operira, in tudi ni tezna politična drama, čeprav, kot rečeno, sega v polje političnega, ki pa ga razume popolnoma pragmatično.

Teci, Maša, teci je potemtakem nekakšna dramska *zmes*, kar pa ne pomeni, da ni »čista«, ravno nasprotno, nenavadno *čista* je in v svoji paradoksnosti čistosti avtentična, »poštena«, z jasno kritiko in vizijo, pa čeprav jo lahko razumemo tudi bolj pesimistično/optimistično, kakor je hotela avtorica. In če smo rekli čista, to pomeni tudi *jasna*: razmerja v besedilu so že domala na prvi pogled jasno vzpostavljena, ve se, kdo vodi družino, njen vodja pa je »vodja« tudi v družbenem smislu; ve se, kdo je v družini največja žrtev, kdo je njen hamletovski upornik in kam je projicirana njena tako družinska kot dramska prihodnost: če rečemo, da se ta manifestira v frazi *no future*, lahko to razumemo tako v osebnem kot družbenem smislu, saj tako delujoča družina-družba *nima prihodnosti*. Med družino in družbo drama sicer ne vzpostavlja popolnega enačaja, vsekakor pa gre za dejavno, dialektično razmerje, in konflikti najsi bo v prvi ali drugi vedno povzročajo posledice v obeh.

***

Kljub temu pa drama ni brez nians, pomislekov, razvoja. Ta je najprej *historičen*: dramske retrospektive nas preselijo v čas takoj po osamosvojitvi, v sam izvor drame, tako družinske kot družbene, večina dogajanja pa poteka *danes* (včeraj, jutri); pred nami je historični dogajalni lok, ki samo dogajanje oskrbi z globino in ji deli neke vrste argumente: dramsko dogajanje potemtakem ni šele od danes, ni projekcija zgolj neke »naključne« in parcialne aktualne družbene kritike, temveč je že od »včeraj«, torej ga lahko razumemo kot ponavljajoči se vzorec, kot družbeno *paradigmo*, v kateri sta se neki – točneje naši, slovenski – družba in družina zataknila, se vanjo ujeli in se je ne moreta rešiti. Avtoričina dramska analiza je torej kljub videzu »teznosti« – ki je načrtna in jo dramaturško-režijska uprizoritvena priredba nemara še poudari – natančna in temeljita, njena vrednost pa je prav v zaznavi, celo definiciji vzorca, modela, algoritma, po katerem naš današnji svet deluje in ki mu zaenkrat ne najde rešitve, rešilne bilke, ki bi se je oklenil, ali če rečemo z eno besedo – prihodnosti.

To pa ne drži povsem: avtorica v svojem tekstu namreč stavi na pojem ali taktiko, ki jo imenujemo *elementarna vztrajnost* in ki se lepo odraža že v samem naslovu »*teci, Maša, teci*«, stavi na (po)tek, ki je res morda samo beg kot *tek na mestu*, a vendarle *gibanje*, možnost spremembe; nekje v ozadju verjame v dialektiko prehoda v novo kvaliteto, v etični evolucijski imperativ razvoja iz preprostega v zapleteno, iz pomanjkljivega v izpopolnjeno, preprosteje rečeno, iz slabega v dobro. Ali pa morda samo v slogan obupancev: iz poraza v poraz do končne zmage ...

***

Lotos Vincenc Šparovec

Če je politika po definiciji skrb za *polis*, torej za državo, za državne zadeve, gledamo v Konradu Mačku, tem sodobnem »kralju na Betajnovi«, deformacijo in degradacijo te »skrbi«, saj je njegovo vodilo zgolj *skrb zase*, ki pa ni foucaultovska skrb zase kot simptom (družbe) modernosti, temveč ravno nasprotno, skrb zase, za lastne interese kot simptom predmodernosti, nekakšnega »fevdalizma« ali, še huje, prvotne družbene distribucije na podlagi boja za obstanek – in za premoč: nad naravo, nad drugim, nad bližnjimi, celo nad lastno »divjo« naturo. Te vrste politika je nenehni boj, a boj najsi bo z namišljenim ali proizvedenim, sfabriciranim nasprotnikom, pri čemer svojega nasprotnika niti ne vidi več; in nič »plemenitega« ni v tem boju, saj gre za boj med neenakimi, točneje, za boj z ne-nasprotnikom, zgolj z motečim elementom, z vztrajno motnjjo, ki ogroža udejanjenje interesa.

A to tudi ni brutalna moč, kot bi rekli včasih, to je zgolj moč, ki nenehno spreminja svoje pojavne oblike, kot jegulja ali ameba se plazi med ovirami do končnega cilja. Ta ni nikdar »metafizičen« kakor nemara v »pravi« politiki, torej doseči dobro, presežno »srečo« za državo, za skupnost, za državljane, temveč popolnoma *fizičen*, pa še v tem agregatnem stanju težko oprijemljiv, izmuzljiv, uhajajoč med prsti kakor razpadajoča magma – nekam v nedefinirano *blut und boden* podlago. Konrad predstavlja »tavitološko« oblast: v oblasti ima namreč tudi oblast, ima torej *dvojno oblast*, saj tisti, ki ima v *oblasti oblast*, kar pomeni, da ni lastnik zgolj protokolov njene delitve, distribucije, temveč tudi vzvodov, mehanizmov proizvodnje moči, to le težko izgubi, faze izgubljanja, kadar do tega vendarle pride, pa so dolgotrajne. Konrad se ne bori z drugimi, tudi se ne bori sam s sabo, saj je sam (sebi) samoumevni vir delovanja navzven in se samega sebe praviloma tudi nikdar ne dotakne: zgane – mišljeno v fizičnem smislu, kot premik, ne v moralnem, kot ganotje – ga šele nesreča, ki stoji na začetku in na koncu njegove drame.

***

Konradu svoje moči pravzaprav ni treba (več) dokazovati, kot da bi moč »sijala« iz njega; a kakšna je ta moč v resnici? Njegova moč je, kot morda vsaka politična moč, utemeljena na *izvirnem grehu*, na izhodiščnem spodrsrlaju, napaki, motnji, ki jo vse nadaljnje aktivnosti samo prikrivajo, zakopavajo globoko pod površino. Od koder pa, tako je vsaj preprosto prepričanje, bo nekoč, kot že davno ugasli vulkan, izbruhnila in s svojo zatajevano energijo resda poteptala vse okrog sebe – a vesoljna pravičnost bo ponovno vzpostavljena ... Tako prepričanje pa je iluzorno, saj, prvič, zatajevana energija, to *nezavedno*, pravzaprav nenehno že bruha iz svojega/njegovega jedra in okrog sebe povzroča nepopravljivo škodo, in, drugič, žal te »vesoljne pravičnosti« ni nikjer in je tudi nikdar ni bilo. Je samo politika, ki ji v nekem – avtoričinem? našem? – razumevanju lahko pride do živega le vztrajanje kot *strategija majhnih korakov*, mikro premikov, ki pa niso zanemarljivi, nasprotno, nujni so, saj ravno ti omogočajo dialektiko družbenega in zgodovinskega razvoja. Konrad pa je navsezadnje ponovni dokaz tega, da je njegova »totalitarna« moč v resnici samo *projekcija moči*, ki jo vanj projicira(jo) drugi. Tako da je vprašanje o (subjektivni) moči, o njeni realnosti in iluzornosti, vselej tudi vprašanje o drugem, o drugih, torej o tistem, ki moč v subjekt moči projicira, vselej gre torej tudi za vprašanje o *objektu* in njegovi želji. In s tem hočemo povedati le to, da je Konrad sicer na prvi pogled morda res *monstrum*, hkrati pa tudi čisti »objekt«, manifestacija, projekcija, recimo utelešenje

Čarna Košir

Gaber K. Trseglav

»tisočletne« želje neke skupnosti, nekega naroda, vendar kot tak izključno (?) naš »proizvod« in ga je mogoče ravno zaradi tega bolj zlahka, kot se zdi, »zamenjati«.

***

A tudi zato, ker zgornji »zlahka« vendarle – in o tem nas uči naša sedanost, celo naš povsem aktualni trenutek – ni tako samoumeven, je bila napisana drama Dragice Potočnjak *Teci, Maša, teci*, ta na videz nihilistična, temačna, moška igra z ženskim imenom v naslovu, ki pa vseeno ne oznanja »vesoljnega obupa«, ampak predvsem opozarja, ozavešča, s svojim jasno artikuliranim glasom mobilizira. Tudi če noče, nas postavlja pred odločitev za ali proti, torej za delovanje, za upor, pa čeprav v »minimalistični« verziji elementarnega vztrajanja v na videz trpni poziciji *biti-za-nekaj*, vendar vselej tudi aktivno *pripravljen na štart* ... Najslabša uporniška izbira bi bil cinizem, ki ne vidi pred seboj nikakršne možnosti, na vse dano pa v bistvu, čeprav z nenehno vzvišeno distanco, pristaja; poti do *preloma*, ki ne pomeni samo parcialne spremembe totalne oblasti, temveč naj bi imel širše in globlje, »epohalne« posledice, pa so karseda različne: in to dramo lahko razumemo kot trasiranje ene od njih.

Matic Lukšič, Gaber K. Trseglav, Viktorija Bencik Emeršič

HANA HAWLINA

KDO LAŽE, KDO LAŽE? MOČ IN DRUŽBENA KONSTRUKCIJA RESNIČNOSTI

Kriminalna drama *Teci, Maša, teci* se začne na zloglasnem epicentru intimnih konfliktov, kjer vedno znova izbruhnijo stare zamere, nelagodne skrivnosti in otroške travme – za družinsko jedilno mizo. Avtorica Dragica Potočnjak urno in učinkovito vzpostavi družinske odnose; na čelu je Konrad Maček, vzkipljiv patriarh, ki je vajen vladati tako v zasebni kot javni sferi. Na živce mu stopi Arne, njegov pastorek, ki prekinja šarado običajnega družinskega obeda najprej s srebanjem, potem pa z vse bolj zbadljivimi komentarji. Suzana, Konradova žena, in njuna hči Flora poskušata miriti možka za mizo, a prepir se kljub temu stopnjuje. Stopnjuje se iz replike v repliko, iz prizora v prizor, se preliva med intimno in politično sfero, med preteklostjo in sedanostjo, dokler se ne zaključi z edinim možnim izidom – tragično smrtjo.

Teci, Maša, teci je pretanjena študija delovanja avtoritarizma, ki ga pooseblja pojava Konrada Mačka, politika v prelomnem obdobju osamosvajanja Slovenije in kasneje premožnega poslovneža. Konradova zgodba ni zgolj pripoved o individualni korupciji in moralnem zatonu, temveč nadrobno oriše širši sistem, v katerem oblast deluje zato, ker jo drugi vzdržujejo in legitimirajo ali pa se ji bolj ali manj tiho podrejajo. Konradova avtoritarna drža je zaznamovana z manipulacijo, prisilo in kultivacijo vsesplošne kulture strahu. Njegove interakcije z družinskimi člani, še posebej z drugo ženo Suzano in njenim sinom Arnetom, odražajo dinamiko represivnega režima, kjer se avtoriteta vzdržuje preko očitnega nadzora in nasilja ter bolj subtilnih, psiholoških dominacij. Edina oseba, do katere Konrad izkazuje iskreno naklonjenost, je Flora, njegova bistra in nadvse simpatična dvanajstletna hči. Do nje je na trenutke celo pretirano sladek, a tudi v vseh ljubečih vzdevkih (ljubica moja, rožica, srčkica, metuljček, cekinček, draguljček ipd.) se skriva bolj zlovešča posesivnost in želja po nadzorovanju. Naslednji izsek odlično ponazori njun odnos:

FLORA: Zakaj se ti z mano pogovarjaš, kot da sem še majhna?

KONRAD: Ja, kako smo pa občutljivi!

FLORA: Pa saj sem ti že rekla!

KONRAD: Aja? Oprosti, ne morem se navadit, ljubica, da si že tako velika. In tako pametna, zlatica moja. Pridi k očiju. Na.

Ji pokaže, naj mu sede na kolena. Flora ne sede.

Konrad Flori ne pusti, da bi odrasla ter ne spoštuje njene avtonomne volje; prej kot samostojno osebo jo vidi kot narcisističen podaljšek lastnega ega. Ko Flora izrazi želje, ki Konradu niso po godu, postane hladen,

jo zaslišuje o tem, zakaj nosi mamin parfum (in ne tistega, ki ga je zanjo izbral on). Ko se Flora postavi v bran Arnetu in poskuša blažiti družinsko situacijo («Arne se samo heca, ti pa tega sploh ne razumeš»), Konrad obtoži Suzano in Arneto, da »šuntata« njegovo Floro proti njemu, in nato odvihra v službo, namesto da bi se odraslo pogovoril s svojo hčerko. Družinske dinamike pod streho Konrada Mačka tako simbolizirajo širše vzorce avtoritarizma, kjer se osebne vezi izkoriščajo in manipulirajo za ohranjanje nadzora. Navkljub njegovemu položaju pa je Konradov občutek moči krhek; ves čas je sumničav, ne prenese niti najmanjše kritike ter hitro postane zamerljiv in maščevalen.

Onkraj intimnega družinskega konteksta struktura dramskega besedila, ki spretno prepleta prizore iz sedanjosti in preteklosti, razkriva kompleksno mrežo Konradovega delovanja in povezav, prek katerih je skozi desetletja gradil in ohranjal svoj politični vpliv. Ta ni temeljil zgolj na neposrednih grožnjah in nasilju, temveč tudi na Konradovi institucionalni moči v vlogi ministra ter tesnih in koruptivnih povezavah s policijo, tajnimi službami in drugimi institucijami državne moči, skozi katere je sistematično odstranjeval svoje nasprotnike. Ni presenetljivo, da največjo grožnjo njegovi utrjeni poziciji predstavlja resnica o njegovih nečednih dejanjih in zločinih. To resnico v preteklosti neomajno zagovarja Marija Rakovski, žena Konradovega nekdanjega sodelavca in priče njegovih zločinov, v sedanjosti pa se boj nadaljuje skozi njeno hčer, Mašo Rakovski.

Prava moč Konrada Mačka se kaže skozi njegovo epistemsko dominacijo – njegovo zmožnost oblikovanja in manipulacije javnega diskurza ter določanja, kaj se v dani skupnosti ali družbi smatra za resnično. Del te moči je seveda tudi določanje, katera dejstva zatreti, preimenovali v laži ali neutemeljene očitke. Čeprav resnica pušča sledi – materialne dokaze in priče, ki se spominjajo, kaj se je zgodilo – jih Konrad s pomočjo zvez v uradih, odvetniških pisarnah, na policiji in drugih vplivnih položajih na takšen ali drugačen način zradira (vendar sled o madežu vedno ostane). Tekom uprizoritve v mnogih prizorih vidimo, kako delujejo mehanizmi zatiranja resnice ter kakšni so njihovi družbeni in psihološki učinki. Že v prvem prepiru med Konradom in Arnetom, v katerem ga Arne kritizira in sprašuje, kako se že trideset let uspešno izogiba obtožbam in sodišču, se očim posmehuje pastorkovim obtožbam, ga zmerja in besni. Še težje je spremljati prizore, ki se odvijajo pred tridesetimi leti na državnem uradu. Marija Rakovski si vztrajno prizadeva za priznanje in pravice svoje družine po smrti moža Saše, ki je kot oficir JLA skupaj s Konradom delal za slovensko vojsko in umrl v sumljivih okoliščinah, vendar »Uradnica« (ki kasneje postane Konradova druga žena, Suzana) noče slišati nič o tem.

MARIJA *s papirjem v roki*: Vam pravim, da imam priče.

URADNICA: Morate imet dokaze.

MARIJA: Saj jih nihče ne upošteva! Saša je delal in umrl za to državo, pa tega nihče noče slišat.

Uradnica izrablja svojo institucionalno moč, da diskreditira Marijo ter ji krči pravice, jo žali in odprto diskriminira («Razumete, kaj govorim? A moram po bosansko?»). Požvižga se na dokazno gradivo, ko nima protiargumentov, se dela neumno in pozabljivo, ko se Marije ne uspe znebiti z besedami, pokliče varnostnika, da jo odstrani.

Viktorija Bencik Emeršič, Lotos Vincenc Šparovec

V sedanjosti Konrad povozi Marijo na prehodu za pešče. Tako kot njen mož pred tridesetimi leti tudi Marija postane žrtev prometne nesreče s sumljivimi okoliščinami. Dialogi med Konradom in njegovim odvetnikom Milošičem prikažejo, kako se s pomočjo »naših« policistov dokazi nemudoma odstranijo ali prikrojiijo in potencialne očitvidce po hitrem postopku utiša. Sledi brutalno zasliševanje Jerneja, ki je bil s svojo punco, Mašo, priča nesreči.

MILOŠIČ: Očitvidec je policistu zrecitiral številko tvoje tablice ... Ker nima težav s spominom. Lahko pa naredimo, da jih bo imel.

KONRAD: Nobenega kurčevega očitvidca ni bilo.

MILOŠIČ: Mlad fant, zapomnil si je številko. A se na avtu pozna?

KONRAD: Pobrisal sem.

V drami *Tecj, Maša, teci* se tema spomina (osebnega in kolektivnega) prepleta z avtoritarnimi prizadevanji, da bi se resnica izbrisala ali preoblikovala. Konradovi poskusi prepisovanja zgodovine razkrivajo boj med doživetimi izkušnjami in sistemsko prisilo k amneziji; osebni spomini likov, kot so Marija, Maša in Jernej, postanejo orodje za ohranjanje resničnosti dogodkov, ki jih Konrad želi izkoreniniti. Vendar, kot je zapisal William Faulkner, preteklost ni nikoli mrtva, niti zares pretekla – Konrada spremljajo njegova dejanja in okostnjaki v omari, zaradi česa je nenehno paranoičen. Kljub vsem pajdašem, ki podpirajo njegove lažne narative, je v svoji izkrivljeni perspektivi osamljen in ranljiv, saj ga vsakdo od njih lahko izda.

ARNE: Itak verjameš samo sebi!

KONRAD: Ja, komu pa naj verjamem? A svoji ženi?

ARNE: Recimo. Pa Flori? Ne?! Niti Flori? Nobenemu? Sorodnikom? Prijateljem? Tudi ne? No, pa vsaj Milošiču? Pa ne me jebat!

A zakaj je toliko posameznikov sploh pripravljeno zagrešiti prevare in zločine, da bi zaščitili takšnega odurneža? Sodelovanje uradnice, policistov, odvetnika in drugih pri vzdrževanju Konradovega položaja oblasti je odraz tega, kar Václav Havel v eseju *Moč nemočnih* opisuje kot »življenje v laži«. Vsi ti liki so vpleteni v ustvarjanje in ohranjanje fasade legitimnosti, ki omogoča Konradu Mačku, da nadaljuje svojo tiranijo neopaženo in nekaznovano. V dramskem besedilu kolaboranti, ki delujejo zgolj kot podaljški Konradove oblasti, ne dobijo niti imen, zgolj nazive (policist/preiskovalec, uradnica/tajnica).

Policija, ki v dramatisiranih prizorih pomaga pri prikrievanju Konradovih zločinov, odseva Havlova opažanja o državni mašineriji, ki se uporablja za utišanje in represijo disidentov in nasprotnikov režima. V prizorih, kjer policija aktivno sodeluje pri prikrievanju dokazov ali zaslišuje Jerneja, postane jasno, kako institucionalizirana moč služi za ohranjanje obstoječega reda in preprečevanje kakršne koli oblike upora ali izziva.

Odvetnik Milošič, kot Konradov pravni svetovalec, igra ključno vlogo v mehanizmu, ki zagotavlja, da bodo vsa dejanja njegovega klienta ostala nekaznovana in zunaj dosega pravne presoje. Njegova zmožnost manipuliranja z zakonom in izogibanje pravičnosti predstavlja še en primer, kjer se pravna norma uporablja kot orodje za zaščito

močnih in zatiranje šibkih. Kot je poudaril Havel, se avtoritarni režimi ne morejo ohranjati samo s silo ali strahom, temveč s široko podporo posameznikov, ki sprejmejo »življenje v laži« kot svojo realnost, s čimer postanejo soudeleženci (in sokrivci) v procesu politične in moralne degradacije družbe.

Najbolj zanimiva pa je morda Uradnica/Tajnica/Suzana. V svojem birokratskem nasilju nad Marijo Rakovski je skorajda učbeniški primer banalnosti zla, saj jasno ponazarja, kako navadni ljudje v sistemu prispevajo k ohranjanju avtoritarnih struktur. V interakcijah z Marijo je namerno gluha za Marijino stisko ter jo še zmerja in ponižuje, pa vendar je obenem razvidno, da ji je težko videti učinke zla, ki ga sama povzroča. Živeti v laži je za posameznike psihično naporno in bežanje pred resnico doseže najvišje ravni absurda, ko Tajnica začne recitirati »Rabarbara, rabarbara«, da ne bi slišala Marijinih besed. Ob Konradovem fizičnem nasilju nad Marijo se obrne stran, si pokrije ušesa in oči.

MARIJA: Vzeli so mi stanovanje. Službo sem zgubila. Nimava česa jest. Maša je čisto preč.

KONRAD *tajnici*: Ta baba je nora! Varnostnik! Hej! *Obema*. Samo še enkrat te vidim, pa bosta leteli obe!
Konrad zaloputne z vrati.

TAJNICA: Gospa, zakaj to počnete? Ogrožate me, zanalašč! Jaz imam tudi otroka. A to vas pa ne zanima? Kako bom jaz preživela? Mater, so eni sebični.

V zgornjem izseku je obtožba mlade Suzane, da je Marija sebična, seveda čista hipokrizija, vseeno pa replika iskreno odraža Suzanine občutke ogroženosti. Jasno ji je, da se Konradovo nasilje ob prvem znaku nestrinjanja lahko obrne proti njej, zato je pripravljena ignorirati svojo vest v zameno za varnost in moč, ki jo ponuja bližina z avtoritarno osebo, kot je Konrad. Tajnica/Suzana vstopa v pogubno simbiozo med zatiralcem in zatiranim ter sama zatira šibkejše vupanju, da bo njej prihranjeno. Trideset let kasneje spremljamo posledice teh odločitev – Konrad izvaja psihično in fizično nasilje nad Suzano, jo strogo nadzira znotraj meja svojega doma in ji preprečuje vsak poskus ločitve. Žalostna ironija je, da je Suzana prav zaradi intimne vezi s Konradom končala v še bolj ranljivem položaju. Njegova ljubezen ne ščiti niti Flore, ki mu je od vseh najbližja in v tej bližini tudi najbolj ogrožena. V zadnjem, tragičnem prizoru Konrad ustrelji svojo zlatico v poskusu, da bi ubil Mašo in ji s tem preprečil, da bi razkrila njegove zločine. Za smrt okrivijo Mašo. Maša ostane sama, nepremična od groze in strahu. Drugi, ki sprejmejo laž, odidejo.

Teci, Maša, teci razkriva grenka spoznanja o naravi moči, laži in (ne)zmožnosti upora v okoliščinah, kjer je resnica sistematično zanikana ali izkrivljena. Za upor ne zadoščata le hrabrost in trma, temveč so potrebni tudi zavezniki; tako tiranija kot osvoboditev sta možni le, če imata dovolj podpornikov. Konradov avtoritarni sistem, ki ga omogočajo liki, kot so uradnica, policist in odvetnik, ni le pričevanje o moči tiranije, temveč tudi o nemoči posameznikov, ki se znajdejo ujeti v mreži manipulacij in zastraševanja. Tragedija likov, kot so Marija, Maša in Jernej, odseva globoko človeško željo po pravičnosti in resnici, ki kljubuje temu, da sistem nenehno dela proti njej. *Teci, Maša, teci* tako ni zgolj drama o individualnem boju proti nasilnemu režimu, ampak tudi o iskanju in ohranjanju resnice v svetu, kjer je resnično prevečkrat prikrito ali prikrojeno, in družbi, ki hitro sprejme in ponavlja laži.

Tanja Dimitrievska, Lotos Vincenc Šparovec

GAL KIRN

BREZUPNOST SITUACIJE, NUJNOST UPORA?

Velik del zgodovine moderne politične misli, lahko bi rekli tudi modernega umetniškega ustvarjanja, bi lahko interpretirali skozi prizmo upora in navidezne nespremenljivosti oblasti. Če imamo avtoritarno oblast in bodo pred nami vedno slabše razmere, bo prišlo do upora do obstoječe oblasti in stanja stvari. Če imamo avtoritete, etablirane zakone in (umetniške) kanone, bomo imeli tudi upore, prišlo bo do prelamljanja s še tako etabliranim starim redom in do vzpostavljanja novega, še-ne-obstoječega. Upor se (pre)pogosto povezuje z mladostjo, kot upor proti starejši generaciji, kot pravi nemški pregovor: Kdor se ne upira, ko je mlad, je brez srca, medtem ko tistemu, ki se še vedno upira v starosti, manjka razuma/pameti.

Upor kot mladostna norost in starost kot modrost (in žlahtna konzervativnost) – ta slogan tekst Dragice Potočnjak *Teci, Maša, teci* in njegova uprizoritev kakopak temeljito subvertirata. Težišče teksta ne pokaže le, da se (naša) tranzicija nikoli ni končala, pokaže tudi, da so se prvotne obljube v osamosvojitveno državo in prehod v kapitalistično družbo izpele, da so bile na trhlih temeljih in da je tranzicija zaostрила bitko tako navzgor kot navzdol. Zdi se, da solidarnosti med izkoriščanimi ni prav dosti in da tisti, ki so na oblasti, obvladujejo tako represivne aparate kot del sodišč, obenem pa se gospodarski kriminal nemotoče razrašča. Bogati postajajo bogatejši, revni pa revnejši in številnejši, Marx dixit. Ta povečana protislovja kažejo na etično in politično dilemo: ali se je danes proti močnejšemu, ki piše zakone, sploh moč upirati, skratka, ali je danes upor sploh mogoč? Tekst postavi nemoč upora v dve obdobji: prvo, zgodnje po-osamosvojitveno, jasno pokaže, da je bil upor nemogoč in da kafkovska junakinja venomer ostane pred vrati postave. V luči izpolnitve tisočletnih sanj slovenskega naroda so bile vse tajkunizacije, korupcija, razlaščanja, vojne in izbrisi zgolj fusnota v narodni zgodovini. Upor je bil obsojen na donkihotovski individualne napore: naša junakinja Marija Rakovski zahteva pravdo pri Konradu (takratni minister, kasnejši tajkun), ki je po smrti njenega moža na svojega bivšega tovariša pozabil. Pozabe ni pripisati nekakšni slabi Konradovi naravi, pač pa sistemskemu nasilju, ki je za vzpostavitev lastnega političnega okvira bržkone produciralo nove žrtve.

Tekst Dragice Potočnjak se v drugem delu prestavi na sedanjo situacijo: Konrada, sedaj predstavnika tajkunskih procesov, ponovno doleti poziv k odgovornosti in nevarnost, da bodo njegove kupčije s Faustom razgaljene

v medijih. Tokrat bremena preteklosti ne more več ignorirati in s svojim dejanjem ponudi nasilno razrešitev situacije. Ta »razrešitev« kaže jasne obrise upora tako znotraj vladajočega razreda (v Konradovi razsuti družini, kjer se mu tako sin kot partnerka po svoje upirata) kot znotraj potlačenih (v Mariji in sedaj tudi njeni hčerki, ki postaja novinarka). Namesto priznanja krivde in s tem simbolne sprave med vladajočimi in vladanimi nas tajkun privede do pošastnega zaključka: če je v času prvobitne akumulacije kapitala in države žrtvoval Mašinega očeta, je tokrat z avtom povozil še njeno že izbrisano, potlačeno in razžaljeno mamo Marijo. Zadnji korak je kakopak znati izbrisati sledi umora. A kaj ko je Maša s svojim čutom za pravičnost in raziskovalno novinarstvo korak pred njim. V domačem kaosu in neprespani noči Konrad ustrelil lastno prihodnost (edino luč, hčerko Floro). Ne glede na to, da so posledice tragične za obe družini, pa predstavnika obeh razredov tovrstne situacije ne moreta čutiti enako. Vsaka domnevna sprava v tem primeru ne bi bila mogoča: vse žrtve vojn in razrednih spopadov niso enake, tako tudi ne moremo reči, da je vsaka oblast enako »slaba«.

Eden slovitih francoskih mislecev Michel Foucault je v svoji *Zgodovini seksualnosti* zapisal sledeče: *Kjer je oblast, je tudi upor, a vendarle oziroma prav zato ni upor nikoli v poziciji zunanosti do same oblasti.* S tem je preprečil izvesti lahkoten korak, to je, da mislimo, da zavzetje oblasti lahko pride »od zunaj« iz neke čiste, nedolžne pozicije lepe duše, ki naj z oblastjo ne bi imela nič skupnega. Čistega začetka torej pri nobeni oblasti, tudi pri menjavi oblasti, ne more biti. A obenem bi lahko trdili, da je Foucault nastavljal hkrati preveč defetističen in optimističen scenarij za upor. Zakaj optimističen? Da se lahko bodoči uporniki in neuporniki (po)mirimo, medtem ko morajo tisti na oblasti ostati na preži, vznemirjeni: ob/po vsaki tako hudi nevihti, kulturnem mračnjaštvu, avtoritarnem sistemu, roparskem kapitalizmu bo prišlo do upora. Kdo ve, če bo naslednji upor dodobra zamajal ustaljene okvire in kanone ter opravil z vladajočim razredom? In zakaj lahko ta citat beremo tudi defetistično, celo »kolaboracionistično«? Če je upor vselej prisoten in ponotrjen v oblastnih razmerjih nas ta ugotovitev lahko privede do etike čakanja: saj se bodo že drugi uprli, mi pa bomo »pragmatično« počakali in preživeli, a kakopak se bomo zbudili v še bolj nemogočih, fašističnih razmerah. Če nas Foucault sili k priznanju ontološke pozicije in soobstoja oblasti in upora, potem naše vprašanje ni več, ali se je mogoče upirati in zakaj se upiramo v teh nemogočih razmerah. Pomembnejše je vprašanje, na kak način, s kakimi cilji se upiramo; in pa kultiviranje kritične zavesti, da bo borba dolgotrajna ter da se lahko oblastniške hibe in korupcija razvijejo v središču razsvetljenih avantgard. Če pogledamo na čedalje bolj nemogoče razmere *tu*, v t. i. liberalnih demokracijah razvitega severa, je jasno, da distopij in nočnih mor ne moremo več prenašati in projicirati tja daleč na globalni in necivilizirani jug. Danes se vojne, rušenje socialnega sistema, korupcija, najbolj kruto izkoriščanje, gospodarski kriminal in represija dogajajo v največjih mestih razvitega severa. Tako lahko mirno rečemo, da tema upora postaja vse bolj pomembno vprašanje, ki se drži tako etike in politike kot tudi umetniško-kulturnega udejstvovanja in organiziranja, ki želi z neoliberalno tranzicijo prekiniti.

Obstoječi politični imaginarij, ki prepogosto postavlja asimetrično pa vendarle preveč dualistično sliko oblasti in upora, bi veljalo obogatiti z mišljenjem metafore in medija upora. Ali in kako prenesti upore? Morali bi se

Viktorija Bencik Emeršič

Gaber K. Trseglav, Jure Rajšp

vprašati, ali je danes bolj precizno govoriti o *zrnu* upora, ki ga nosi veter in ki se pojavi nekje povsem drugje, kot bi pričakovali. Ali pa raje misliti o *semenkah* upora, ki poganjajo vedno močnejše korenine in hkrati prebijajo asfalt ter nudijo zatočišče pogumnim in zatiranim? Upor se lahko širi horizontalno in vertikalno ali pa, še bolj natančno in pomembno, *ne-linearno*. To tudi pomeni – proti liberalni in pozitivistični logiki – da pri uporih ne moremo takoj meriti učinka: če naredimo A, bo sledil B. Če se na primer upremo in gremo na ulice za socialno pravičnost ali pa objavimo resnico o korupciji, to kakopak ne pomeni, da bo obstoječi sistem boljši in demokratičnejši. Kar pa ne zmanjšuje nujnosti upora proti obstoječemu.

Deleuze in Guattari trdita, da moramo svet in tudi upor razumeti »rizomatično«, to je, da ne sledimo strukturi drevesa z ustaljeno hierarhijo in vzročnostjo, temveč možnosti, da se upor vzpostavlja in povezuje med točkami brez ustaljenega ritma. Rizomatski upor tako kot voda odteče stran, dela razpoke in se ne uspe ujeti v hidroelektrarne in privatizirane tirnice vsakdana. Vprašanje je, ali lahko upor poplav – kot apokaliptični klic prihodnosti – kolektivno reorganiziramo in namesto sile tlačenja obrnemo v silo emancipacije.

Ne glede na zrna, semena in rizomatičnosti upora politika nikoli ni bila edino področje, kjer prihaja do uporov. Upor z ustaljenim redom razumevanja sveta se pojavlja z vsako novo znanstveno revolucijo, prav tako pa se upor proti dominantni omiki, kanonom in eliti dogaja v angažirani kulturi, v gibanju novih umetniških storitev. Ta uporniška materija, kulturna formacija, v nekem obdobju celo nudi političnemu uporih zatočišče oziroma oporo, morda kot ekosistem podzemeljske mreže gob in korenin, ki čakajo na nevalgično točko upora, ko bo politika upora spet mogoča. Morda je danes – ko večina etabliranih strank pristaja na nevzdržne in nujne strukturne reforme (beri neoliberalizem) v vedno bolj nacionalističnem plašču strašenja pred drugačnimi – ta uporniška naloga (in vloga) ponovno na angažirani kulturi. Morda lahko le ta nudi uporniško inspiracijo in sproži proces nepokornosti za mnoge in ne zgolj za okras in razmislak omikane elite. Se lahko umetniški upor premakne iz geste monumentalizacije in spomenika preteklega upora v gesto prihodnjega upora? Lahko danes umetniške stvaritve še rezultirajo, pomagajo dvigniti pest, ki lahko vodi kolektivno gibanje upora? Lahko anagžirana teorija, kultura in politika – ne glede na rizomatično strukturo in paralelne skupnosti – vzpostavijo portal in mreže skupnega, ki producira in distribuira egalitarno? Ali ostaja angažirana kultura na poziciji kultiviranja semena upora ali zgolj prenašalca virusa upora, ki nato vznikne v zelo drugačnem času in kontekstu? Kako brati preboje skozi kulturno zgodovino, ki ne glede na referiranje na preteklo tradicijo in kanone nemalokrat začnejo z uporom proti obstoječemu režimu vidnega, slišnega in občutnega? Francoski filozof Jacques Ranciere že vrsto let misli preplet področij in meja, kjer se politično in estetsko (*režim porazdelitve čutnega*) dotikata. Če pride do estetskega upora, ki ima obsežne dimenzije, tako na vsebinski kot formalni ravni, lahko govorimo o novem »estetskem« režimu, ki naredi vidno nekaj, kar prej ni bilo vidno, ali pa nekaj, kar ni bilo slišno. Miren ali nasilen upor lahko razumemo kot jezik tistih, ki so preslišani, kot je temu rekel Martin Luther King. In kaj je danes ob vsem pompu najbolj preslišano?

Prehod od kapitalističnega realizma k okoljski apokalipsi

Pod črto teksta in uprizoritve bi dodal še nekaj misli. Ne drži, da smo danes v stanju globalnega kapitalizma, kjer se spreminja vse, le da se srž sistema ne bo spremenila, kot nenehno ponavlja Slavoj Žižek. Situacija se je po letu 1991 za množice v postjugoslovanskem kontekstu spremenila na veliko slabše tako v političnem, ekonomskem in ideološkem smislu. Ob tem pa lahko vsaj v zadnjih desetih letih govorimo o radikalizaciji kapitalistične krize, naraščanju števila vojn in sprejemanju vojne kot nekaj normalnega, ter o tem, kako se vse te krize immanentno povezujejo z globoko okoljsko krizo, ki je na pohodu in ki sproža radikalne klimatske, socialne in druge posledice. Tu se javljata dva ključna problema: prvi je ugotovitev zadnjih let, ki je pokazala, da kriza nikjer ni veter na mlin levici in družbenim gibanjem, ki hočejo zares spremeniti svet, pač pa skrajni desnici, ki postaja vse bolj resni konkurent etablirani eliti; drugi problem prihaja iz etablirane elite in frakcij globalnega kapitala, ki skuša krizo zapakirati v tehnoliberalno rešitev: *zeleni prehod* naj bi rešil globalni sever, bogate in dele srednjih razredov. Seveda je ta preživetvena strategija pesek v oči in potrditev tega, da naj alternative ne bi bilo. Četudi bi vse večje države resno spoštovale kjotski sporazum, bi po vseh projekcijah ozaljšanje z zeleno tehnologijo in zmanjšanje emisij le rahlo upočasnilo propad sedanjega sistema in ekosistemov. Z drugimi besedami, gre le še za preživetje zadnje generacije: oborožite se, zategnite pasove in naredite malo lepše in višje ograje in meje. Tesnoba in imobilnost subjekta nam polagata na srce, da alternativ in utopij ne mislimo ali prakticiramo, saj vodijo v totalitarizem. Tako distopija postaja vse bolj del naše kapitalistične realnosti, medtem ko se horizont prihodnosti kaže kot vse bolj apokaliptičen. Četudi danes vemo, da so vladajoči goli – wikileaks – bodo vsi še naprej delali, kar so doslej. Če proti sebi postavimo apokalipso, zmage ne more biti, razen seveda če se ne postavimo na pravo stran, se opredelimo za pravo vero, ki nas bo spravila »varno« na drugi svet, pa četudi v drugi obliki. A upor, tudi znotraj religij, se dogaja v trenutku, ko se ne pusti zapisati že vnaprej teleološkim koncepcijam zgodovine, ki naj bi bila že dolgo končana. Če razmišljamo o orientacijah in vlogah političnega in umetniškega upora, pa njihovih globokih posledic ne more nihče napovedati. Na eni strani bomo prav tu našli aleatornost, naključnost upora, političnega dejanja, ki ni voden od zunaj, z nekim pragmatičnim ciljem, obenem pa tega skoka v prazno ne moremo zreducirati na pretekle strukture in zljajnane refrene, da se zgodovina ponavlja. Vedno bolj ko se zdi situacija brezupna, vedno bolj nas dajejo v nič in nam pravijo, da ni alternativ; vedno bolj divjajo vojne in jih mediji ter politiki »normalizirajo«; vedno bližje je klimatska katastrofa; vedno bolj nam nalagajo nelagodje, anksioznost, tesnobo, egoističen odgovor na preživetje kot atomističnih individuov ali pripadnikov izključujočih fašističnih identitet. Posledično se v nas porodi majhna, a militantna misel, da je edino, kar nam preostane, smisel in nujnost upora. Upiranje na vseh področjih, ki pa namesto do družbene razgradnje vodi v nove razredne koalicije in kaže na upanje po koncu/smrti nainnega optimističnega zelenega prehoda in fašističnih skupnosti.

Gaber K. Trseglav

Tanja Dimitrievska, Lotos Vincenc Šparovec, Matic Lukšič, Viktorija Bencik Emeršič, Gašper Jarni, Jure Rajšp

DRAGICA POTOČNJAK

RUN, MAŠA, RUN

Teci, Maša, teci, 2019

Crime drama

World premiere

Opening April 25th 2024 on the Small Stage

Director **NINA ŠORAK**
Dramaturg **BLAŽ LUKAN**
Set designer **BRANKO HOJNIK**
Costume designer **TINA PAVLOVIČ**
Composer **LAREN POLIČ ZDRAVIČ**
Language consultant **MAJA CERAR**
Lighting designer **ANDREJ KOLEŽNIK**
Sound designer **MATIJA ZAJC**
Assistant to set designer **LENE LEKŠE**

The source of the photos used in the performance is the Archive of the Public Prosecutor's Office of the Republic of Slovenia - Historical archive of Ljubljana.

Stage manager and prompter **Lejla Žorž**
Technical director **Janez Koleša**
Stage foreman **Matej Sinjur**
Heads of technical coordinators **Boris Britovšek** and **Dimitrij Petek**
Sound masters **Matija Zajc** and **Tomaž Božič**
Lighting masters **Andrej Koležnik** and **Aljoša Vizlar**
Frizerke in maskerke **Anja Blagonja**, **Sara Dolinar** and **Katarina Morel Kobetič**
Wardrobe mistress **Sara Kozan**
Property mistress **Ana Johana Scholten**

The set was made under the supervision of master **Vlado Janc** and costumes under the supervision of mistresses **Irena Tomažin** and **Branka Spruk** in the ateliers of Ljubljana City Theatre.

Cast

Konrad Maček **LOTOS VINCENC ŠPAROVEC**Suzana **TANJA DIMITRIEVSKA**Arne **MATIC LUKŠIČ**Flora **ČARNA KOŠIR** as guestLawyer Milošič **GABER K. TRSEGLAV**Maša and Marija **VIKTORIJA BENCIK EMERŠIČ**Jernej **JURE RAJŠP** as guestInvestigator and Policeman **GAŠPER JARNI**

Nothing is as it seems in the family of magnate Konrad Maček, even though everything looks fine at first sight. Suzana, Konrad's wife, knows that their love has long since faded away. She drowns her despair in alcohol, trapped in a dead marriage, because Konrad will not agree to a divorce. He is aware that if they were to break up, he would most likely lose his beloved daughter Flora, the only person that still makes him happy. Arne, Suzana's son from her first marriage, a journalist by profession, is tirelessly digging into Konrad's past to uncover his stepfather's dirty deeds. Konrad is one of the heroes of the War of Independence who put his ten days of patriotism to good use, transforming himself from a political magnate into a ruthless tycoon. At his side is his loyal lawyer Milošič and his political party, which has its supporters in the police, the prosecutor's office, the courts, ministries and government services.

We meet Konrad on the fateful night when he runs over and kills an elderly lady at a pedestrian crossing and flees from the scene of the accident. At first, he does not realise that his daughter Maša and her boyfriend Jernej were by the lady's side, and Jernej was the one who called the paramedics. Jernej is detained by the police and brutally interrogated on Konrad's instructions, while Maša flees away, because her mother, in her dying breath, whispers to her to run away. Her mother is Marija Rakovska, the widow of Saša Rakovski, a Yugoslav national army officer who worked with Konrad for the Slovenian army. Saša Rakovski died in unexplained circumstances and Konrad Maček prevented the investigation, which made Saša Rakovski a traitor. Since childhood, Maša had watched Marija's persistent struggle to rehabilitate her husband, who had no hope of victory, as the implacable Konrad stood in her way. A few hours after the accident, Maša turns to Arne at Konrad's family home to take a picture of the car in blood and finally expose the powerful Konrad. But even Konrad, who is in the middle of fabricating the circumstances of the accident, knows that she is the only remaining eyewitness in his house.

Run, Maša, Run is conceived as a crime drama with time and space jumps backwards and forwards. Dragica Potočnjak, the playwright, who is surely remembered by the Ljubljana City Theatre audiences for her shocking play *For Our Young Ladies*, for which she won the Grum Award, follows the play's characters from the present to the past and back again in order to reveal all the hidden threads that connect people and events. In doing so, the tragic arises precisely from the collision of the intimate and the political. Dragica Potočnjak is one of the authors who, in drama and in life, actively focuses on underprivileged people from the margins of society, because she knows that every realised dream also has its victims who live in nightmare.

Pokrovitelj
Mestnega gledališča ljubljanskega

Energija za življenje

Gledališki list Mestnega gledališča ljubljanskega
Letnik LXXIV, sezona 2023/2024, številka 13
Izdaja Mestno gledališče ljubljansko
© 2024 Mestno gledališče ljubljansko

Za izdajatelja **Barbara Hieng Samobor**
Urednice **Alenka Klabus Vesel, Eva Mahković, Petra Pogorevc, Ira Ratej**
To številko je uredila **Ira Ratej**
Lektorica **Maja Cerar**
Fotograf **Peter Giodani**
Fotografije izbrala **Nina Šorak**
Oblikovalka **Mojca Višner**

Tisk **MatFormat**
Naklada **400 izvodov**
Ljubljana, Slovenija, april 2024

Po 13. točki prvega odstavka 42. člena ZDDV-1 davek ni obračunan.

SEZONA 2023/2024

www.mgl.si
info@mgl.si
01 4258 222

DRAMSKO BESEDILO

Dragica Potočnjak

TECI, MAŠA, TECI

Kriminalna drama

2017/18

Moji mami

**Teci, punčka, teci
za pobeglimi sanjami.
Teci, punčka, teci,
življenje te lovi.**

(Svetlana Makarovič: Teci, punčka, teci)

***

**Pri meni ostani, Francka, ti moj otrok! ... Glej, koliko sem delal
in koliko sem trpel in koliko sem se poniževal pred sabo! Vse
zase in za svojo oblast. Ali jaz hočem, da se ti, Francka, veseliš
naše oblasti in našega bogastva, jaz hočem, da me ljubiš, da se
smehljaš veselo in ponosno.**

(Ivan Cankar: Kralj na Betajnovi)

Osebe danes:

KONRAD MAČEK – danes zelo bogat lastnik podjetij, nekoč minister

SUZANA – njegova tretja žena

ARNE – Suzanin sin

FLORA – Konradova in Suzanina hči, 12 let

PETER MILOŠIČ – Konradov odvetnik

MAŠA RAKOVSKI – študentka novinarstva

JERNEJ – njen fant

POLICIST

PREISKOVALEC

HITRI – Konradov varnostnik, ki ga le slišimo

Osebe nekoč:

MARIJA RAKOVSKI

KONRAD MAČEK – dvajset let mlajši

URADNICA

TAJNICA 1

TAJNICA 2

Vloge Uradnice ter Tajnice 1 in Tajnice 2 naj igra ista igralka v različnih oblačilih, ki sodijo v ustrezno časovno obdobje.

Vlogi Policista in Preiskovalca naj igra isti igralec. Marija Rakovski je oblečena vedno v isto obleko.

NEKOČ IN ZDAJ

***

1. PREJ

V jedilnici Konradove hiše. Družina pri obedu. Tišina. Potem srkanje.

KONRAD: Nehaj srkat ...

Telefon zazvoni, Konrad se oglasi.

Pridem!

SUZANA: In to čim prej.

Spet srkanje.

KONRAD: Ne srkaj, sem rekel!

SUZANA: Arne.

ARNE *preveč veselo*: Ja, mami?

Srkanju sledi še cmokanje.

KONRAD: Ne ti mene zajebavat!

ARNE: Odlično si skuhalo, mami.

FLORA: Saj veš, da je Fani.

ARNE: Fani! Naša Fani. Ki ni še nikoli sedela za mizo z nami.

FLORA: Pa res ... Mami, a jo pokličem?

KONRAD: Ne.

SUZANA: Fani ni naša ... Ona samo ...

ARNE: ... Dela za nas. (*Flori.*) Sister, sister, zdaj si pa že tako velika, da moraš to razumet.

FLORA: Joj, Arne!

KONRAD *Arnetu*: Stran od moje mize! Takoj!

Arne igra presenečenje.

Dobro razumeš. Vse ti razumeš!

ARNE *v občinstvo*: In to kljub temu, da sem kreten.

KONRAD: Da te ne bom jaz vlekel stran!

SUZANA: Konrad ...

KONRAD: Ne ti ... ti meni Konrad!

ARNE: Seksi oblekica, Florica.

Flora nekaj zagrga v odgovor.

Je Ožbeku všeč?

SUZANA: Če smo končali z juho ... (*Flori.*) ... lahko Fani prinese naprej ...

ARNE *Flori*: A si ne upaš odgovoriti, ker se bojiš očija?

SUZANA in FLORA: Arne!

ARNE *obema*: Jaz?! (*Flori.*) Je pa Ožbek taprav fant, če ima rad take bolj seksi.

FLORA: Nehi, no! Nehi me že zafrkavat.

SUZANA: Skrajni čas! Res!

ARNE *v občinstvo*: Jaz sem pa mislil, da vas zabavam.

KONRAD: Da si upaš, mulc!

SUZANA: Konrad, no.

KONRAD: Ne ti meni – Konrad, no!

ARNE *v občinstvo*: Prekleta izkoriščevska kapitalistična tajkunska pizda mu pa tudi ne more reč.

Flori pade žlica iz rok.

ARNE *Flori*: Samo da se nisi pošpricala.

SUZANA: Arne, zdaj pa res nehaj!

ARNE: To pišejo mediji, mami! (*Pokaže na konkretno osebo v občinstvu.*) A se vi z njimi strinjate? Pa vi? Se strinjate z mediji? Pa vi? Kaj pa vi, gospa? (*Ostalim za mizo.*) Pa jaz, saj ne vem ... a se jaz strinjam z njimi. Jaz, bodoči novinar.

KONRAD: Preklet ... mulc hudičev! (*Flori.*) Pojdi v svojo sobo, ljubica.

FLORA: Oči, ne, no.

ARNE: Ne ti meni – oči, ne, no!

KONRAD *Suzani*: Ven! Odpelji Floro!

SUZANA *Konradu*: Vseeno ti ni treba kričat.

FLORA *Konradu*: Ja. Ker se Arne samo tako heca. (*Arnetu.*) Ane, Arne?

ARNE *Flori*: A si ti po meni tako pametna, sister?

Spet sms. Konrad odgovarja nanj.

KONRAD: No, a bomo že?! (*Suzani.*) Odpelji otroka, sem rekel!

ARNE *v občinstvo*: Tako pomirjevalno pa na človeka delujejo pomirjevala. (*Suzani.*) Nič bat, mami, bova midva to po moško zrihtala.

SUZANA: Saj tega se bojim.

Suzana in Flora odideta. Konrad tvita.

ARNE *v občinstvo*: Ni problema. Vi kar čivkajte, ata. Samo ... brez goveje muske, prosim.

Konrad odloži telefon. Tišina.

KONRAD: Sem slišal, da me hočeš spraviti v zapor.

ARNE: Če bi bil jaz na tvojem mestu, bi že zdavnaj odpustil te tvoje tajne službe, ker ti samo lažejo.

KONRAD: Pazi, kaj delaš, ker boš še zelo presenečen!

ARNE: Nehaj groziti, ker nisem nič narobe naredil. Ampak nič!

KONRAD: Jaz tudi ne!

ARNE: Razen da se že dvajset let uspešno izogibaš sodišču.

KONRAD: Vse obtožbe so bile nične.

ARNE: A potem si kar nedolžen?

KONRAD: Seveda.

ARNE: »Seveda« morajo nekateri ljudje v tej državi to celo dokazat!

KONRAD: Nimam česa dokazovat, ker nisem kriv. Ne bom pa še doma poslušal obtožb. Konec je!

ARNE: Konec, ker se pojutrišnjem selim. Delal bom in študiral in to brez tvoje ušive podpore!

KONRAD: In še lažje pljuval po meni. E, ne boš!

ARNE: Kako mi boš pa preprečil? Boš plačal še eno varuško, ker sta Hitri in Tihi premalo? Me boš zaprl v hišo, kot si mamo?!

KONRAD: Ja, pa še pit sem jo navadil! Ne me jebat, no.

Tišina.

ARNE: Ti, koliko pa plačaš, da te niti ne obtožijo?

KONRAD: Napumpan si do grla. Ampak mene zanima, kdo stoji za vami.

ARNE: Isti kot za tabo.

Arne pokaže, Konrad se mehanično obrne, Arne v smeh.

KONRAD: Saj bom izvedel.

ARNE: Boš! Ker si glavni!

KONRAD: Sem. (*Smeh.*) A ti gre to v nos?

ARNE: Itak! In če kdo slučajno samo pomisli, da nisi, ga pa na fin način ... (*Naredi, kot da nekaj pohodi in zdrobi.*) tako mimo grede, kot ščurka ... špljas pod čevljem.

KONRAD: Slab teater se greš.

ARNE: Res slab: »O kralju, ki ni nikoli nič kriv.« Ker je pač kralj. Zato ne gre nikoli na sodišče. (*V občinstvo.*) Dajte no, ja, kako bi pa to izgledalo! Kaj pa vi mislite, a je kralj lahko obtožen/kriv – kaj pa vem ... uboja recimo ...?

Konrad se vidno zmede.

KONRAD: Ne vem, kaj se greš ... ampak ... Če ti misliš, da ... (*Smeh.*) Jaz pa res nisem! Marsikaj govorijo in pišejo ... ampak ...

ARNE: Nisem rekel, da si ti! (*V občinstvo.*) Eni sicer to govorijo. Ampak jaz pa res ne bi nikoli, ampak res nikoli ne bi rekel, da si ti ... mislim, kogar koli, da si ...

KONRAD: Tega ne bom poslušal!

ARNE: Ni treba. Itak verjameš samo sebi!

KONRAD *v občinstvo, smeh*: Ja, komu pa naj? A svoji ženi?

ARNE: Bi bilo dobro. Pa otrokom. Ne meni, ampak ostalim trem svojim ... Ne?! Niti Flori? Nobenemu? Sorodnikom? Prijateljem? Tudi ne? No, pa vsaj Milošiču? Pa ne me jebat!

KONRAD: Tako si zelen, da se očitno še ne zavedaš, da vsak samo čaka, da te izkoristi. Sploh če si bogat. Non stop moraš bit na preži. Predvsem pa moraš bit pametnejši in hitrejši, ker ti takoj zarinejo nož v hrbet. Še v lastni družini. Ja, zakaj pa ti mene zdaj tu zajebavaš? Samo zato, ker sem bogat, ker sem pomemben, sposoben, ker obvladam! Jebeš me v glavo, ker sem boljši. Ampak ti jo bom snel, to tvojo glavo, če ne boš nehaj. Snel ti jo bom, še vedel ne boš, kdaj. Samo pazi se ti mene!

ARNE: A veš, v čem si pa najboljši? V paranoji. Oprosti, stari, ampak to, kar govoriš, je res bolno.

KONRAD *v občinstvo*: Bolno? Kožo bi mi slekli, če bi mi mogli, ti in ti tvoji. Bolan sem, ja, ker noč in dan garam za vas. A se ti zavedaš, koliko ljudem dajem jaz kruh?! Pojma nimaš mali, pojma nimaš!

ARNE *v občinstvo*: Jebemti, 99 % jih imaš na minimalcu! Pizda, kako lahko sploh ješ to svojo župo vsak dan? Plačuješ minimalne davke, polniš davčna oaze. Zraven si pa vsak dan bolj napihnjen in brezobziren. Ja, in govorijo in ne nehajo govorit in bodo očitno še govorili, da si vsega sposoben. Tudi najhujšega! In mene je tega groza. Na bruhanje mi gre, ko vidim tvojo napihnjeno faco. Predvsem me je pa sram in strah, ker si poročen z mojo mamo! In je že skrajni čas, da se ločiš od nje.

KONRAD: No, pa sva le prišla do bistva.

ARNE: Moje karte so ves čas na mizi, stari.

KONRAD: Na mizi so moji krožniki, s katerih ješ! Moji, razumeš, moji! Ne veš, v kaj se podajaš. Ampak vam ne bo uspelo. (*V občinstvo.*) Ljudje me podpirajo!

ARNE *v občinstvo*: Podpirajo te tisti, ki imajo denar. In tisti, ki bi naredili vse, da bi ga dobili.

KONRAD: Nobene moči nimate, zelenci!

ARNE: Tega pa ne veš in to te jebe!

KONRAD: Mi boš odsekal glavo?

ARNE *smeh*: Strupa ti bom zliil v uho! Priplazil se bom ponoči in ... Daj, stari! To je tvoj način ... Sistem je treba spremenit, ja, ampak brez nasilja, legalno in od znotraj.

KONRAD: Spravil si se name, ker te futram?! Ker ti vse prinašam k riti. Tebi in tvoji mami! Papcata in pupcata z moje mize, zraven mi pa non stop očitata. Ker delam za vaju, ker garam kot pes! Ja, ustvaril sem bogastvo. Ampak ne zase. Za vas! A ga bom nesel v grob, pizda?!

ARNE: Poleg tega, da si pokvarjen – še butast! Ne štekaš, kaj ti govorim. Sploh pa ne štekaš, kaj dogaja okrog tebe. Za mišji kurac ti ni jasno!

KONRAD: V javnosti se spravljaš name. Na vsakem vogalu govoriš proti meni. Pa na vseh tistih vaših shodih. Kričite na ulicah, razbijate izložbe, jebete se s policijo. In jaz naj bi to podpiral, to misliš?!

ARNE: Prestrašen si, bolan in presran. Ampak je brez veze ... Ker si zgolj simptom tega sistema.

KONRAD: Jaz sem zate »simptom«?! (*Smeh.*)

Simptom sem?! Pa ne me jebat – »simptom«?!

ARNE: Ja, ampak prevelik in zato nevaren.

KONRAD: Ti si pa ena navadna človeška nula!

Nesposobnež, ki se dela, da je boga za jajca prijel, ker kriči v množici. Majhna žaba, ki se zaman napihuje. Kritikastrska nula, to si! E, to si! To si pa ti!

ARNE: Še, še! Ti je zmanjkalo? Zdaj bi se tepel?

Me boš pretepel, ker se ti upam v obraz povedat, česar se ti noben drug ne? Me boš premlatil na mrtvo, kot si Suzano, a?!

Konrad že plane, a se nenadno ustavi. Kot da v trenutku spremeni značaj.

KONRAD: Nimaš pojma, mali. Nimaš pojma o svoji mami. Ampak jo bova pustila pri miru.

Iz spoštovanja do ... do Flore. Do ...

ARNE: Samo še enkrat se je dotakni!

KONRAD *smeh*: Moja žena je. Kako naj ...?

ARNE: Dobro veš, kaj mislim!

KONRAD: Arne, neumen si ti. Pa veš, zakaj? Ker si naiven kot noč. In če že govoriva o nasilju pa o sistemih – noben sistem se še ni spremenil

brez nasilja. Samo kri hočete. In ti si z njimi. Tega ti ne bom odpustil. Noben sistem ne odpušča izdajalcem.

ARNE: Prekleti manipulatorski avtokrat, tri prste ne vidiš pred sabo! Pošast si! Psiho! Zajeban do konca. Game over, stari, game over!

KONRAD *v občinstvo*: Psiho? Zdaj sem pa še »psiho«?! A se vam zdim jaz psihopat, gospa? Nič bat. Kar povejte. Vas ne bom fental. Psiho?! Ha, ha, ha!

Tišina. Arne je še vidno razburjen. Konrad pa se nenadno in skoraj v hipu obvlada ter nadaljuje, kot da ni bilo nič. Nadaljuje popolnoma mirno, govori Arnetu.

Ja, odlično, Arne! Se mi zdi, da sva si povedala. Zdaj veva, ane? Ampak ... a se ti zdi, da bi bil kdo počaščen, če bi ga tako zmerjal kot ti mene?

ARNE: Skenslaj se, stari! Vidiš, to je psihopatsko.

To, da v hipu vse prebaviš in se delaš, kot da ni nič. Nič ne bova rešila. Nikoli nič.

KONRAD: Ne bova. Ker nimaš več izbire. Lahko noč.

Arne zmeden obstane.

ARNE: Zakaj pa zdaj – lahko noč?

KONRAD: Boš že videl. Midva sva opravila.

Konrad se posveti svojemu telefonu. Arne še malo okleva, potem gre.

ARNE: Če še nisva, pa še bova!

Flora smukne z nasprotne strani v jedilnico. Pritajji se ob steni. Konrad pritisne na tipko v svojem telefonu, počaka.

KONRAD: Hitri?

HITRI: Ja, šef?

KONRAD: Arne ...

HITRI: Poteka ...

KONRAD: Mogoče bo treba nadzor okrepiti.

HITRI: Razumem.

KONRAD: Obveščaj me še naprej.

HITRI: Kot do zdaj, šef.

KONRAD: Imej se.

HITRI: Vi tudi, šef.

Konrad zagleda Floro, ki se ravno obrne, da bi šla ven. Flora se naredi, kot da nekaj išče.

KONRAD: Pa misliš, da boš našla tisto, kar iščeš?

FLORA: Kaj pa?

KONRAD: Ne vem, kaj iščeš.
 FLORA: Mogoče pa – telefon?
 KONRAD: Mogoče – te je pa mami poslala?
 FLORA: A v kontrolo? Pa me ni.
 KONRAD: Si kar sama tako firbčna?
 FLORA: Ker mi ni všeč, če se z Arnetom tako kregata.
 KONRAD: Meni tudi ne.
 FLORA: Potem se pa ne več.
 KONRAD: To pa njemu povej.
 FLORA: Saj sem vama že stokrat.
 KONRAD: Pa te ne uboga.
 FLORA: Oči.
 KONRAD: Kaj je ljubica moja?
 FLORA: Zakaj se ti z mano pogovarjaš, kot da sem še majhna?
Konrad smeh. Potem.
 KONRAD: Oprosti, ljubica, oprosti ... Nisem mislil, da te to tako moti ...
 FLORA: Pa saj sem ti že rekla!
 KONRAD: Aja? Oprosti, ne morem se navadit, ljubica, da si že tako velika. In tako pametna, zlatica moja. Pridi k očiju. Na.
Ji pokaže, naj mu sede na kolena. Flora se rahlo obotavlja, A mu po tem le sede v naročje.
 FLORA: Pa ne mi skoz govorit – ljubica, pa zlatica pa ...
 KONRAD: Pa rožica ... srčkica, metuljček moj, cekinček, draguljček, skarabejček ... moj ...
 A si spet vzela parfum mami?
 FLORA: Pa kaj!
 KONRAD: Pretežek je zate, mislim premočen ... zakaj ne uporabljaš tistih, ki sem ti jih jaz kupil?
 FLORA: Ne vem ...
 KONRAD: Niso ti všeč.
 FLORA: So mi, samo ...
 KONRAD: Mamin ti je boljši.
 FLORA: Ja. *(Tišina.)* Oči ...
 KONRAD: Ja. Ja? Tako si tiho, da te ne slišim ... ljubica.
Flora je res tiho. Konrad pogleda na uro. Še vedno zelo prijazno.
 Pohiti, ker bom moral it. *(Po pavzi.)* A si spet rešila kakšnega bolnega mucka, pa si ne upaš povedat?

FLORA: Arne se samo heca, ti pa tega sploh ne razumeš. Zakaj pa nočeš tega razumet?
 KONRAD: Ne bova zdaj ...
 FLORA: A ga res ne maraš? Ti povej ...
 KONRAD: Kdo to pravi?
Flora je spet tiho.
 A te šuntata proti meni?
 FLORA: Ne. Ne, to pa res ne ... Ne, samo jaz mislim, da ... Rada bi, da bi ...
 KONRAD: Napiši mi vse, kar bi rada ... ker zdaj res moram it ... ker ...
 FLORA: Zakaj ga pa hočeš potem kaznovat? Saj ti ni nič naredil.
 KONRAD: Mami te šunta, saj vem ...
 FLORA: Kam pa greš?
 KONRAD: Ja ... v službo ... na sestanek moram it. Me že čakajo ...
 FLORA *preden steče stran*: Ne, pa ne!
 KONRAD: Flora! Počakaj, Flora! *(Ko odhaja.)* Ženske, ženske!

2. NEKOČ – pred več kot dvajsetimi leti

Pred okencem na državnem uradu. Marija in Uradnica sta v prostoru sami. Stranke vstopajo le na poziv.
 MARIJA *s papirjem v roki*: Vam pravim, da obstajajo priče.
 URADNICA: Imeti morate dokaze!
 MARIJA: Saj jih imam, pa jih neupoštevajo. Moj mož je delal in umrl za to državo, zdaj pa noče tega noben slišati. Pošiljajo me v Bosno. Jaz nimam nič z Bosno.
 URADNICA: Gospa, nima smisla, da še hodite sem! Vse sem vam razložila. Pa ne enkrat!
 MARIJA: Kam pa naj grem? Moram uredit pokojnino za hčerko. Iz stanovanja naju mečejo.
 URADNICA: Prej bi morali misliti na to.
 MARIJA: Hočete reči, da se ne bi smela poročit z možem. Ker je bil iz Bosne?
 URADNICA: Jaz nisem tega rekla. Jaz moram tu delati! Ljudje čakajo.
 MARIJA: Jaz sem tudi čakala! Moj mož je bil strokovnjak, inženir z najvišjo izobrazbo. Zaposlen je bil v armadi, ampak kot raziskovalec. Na inštitutu.

URADNICA: Samo ne mi s takimi. Nosil je uniformo, v časopisu sem ga videla. General Rakovski, saj vem.

MARIJA: Polkovnik! Ampak to ne pomeni, da ni tajno delal za novo državo.

URADNICA: Ja, zdaj so pa že kar vsi tajno delali za to državo?! Kdo je pa potem streljal na nas? A, kdo?!

MARIJA: Saj pravim, da obstajajo priče. Veliko prič. Ljudje so povedali, kaj je delal. Imam vse zabeleženo, notarsko overjeno.

URADNICA: Dajte, dajte, do konca v armadi, pa še Srb!

MARIJA: Bil je Rusin iz Vojvodine. Po mami pa Hrvat iz Bosne.

URADNICA: No, pa še Rus!

MARIJA: Rusin! Rojen v osrčju Bosne, v Jajcu.

URADNICA: Ne ti mene zdaj tu učit zemljepisa! Hrvat, Makedonec, Šiptar ... je pa res vseeno!

MARIJA: K vam sem prišla, ker so mi na ministrstvu rekli, da moram najprej uredit papirje na občini. Že tretjič sem tu. Pa saj nisem kužna!

URADNICA: Gluha pa! Še enkrat: ne smem vam izdati potrdila brez materialnih dokazov! Rabim papir s štampiljko! Gor mora pisati, v kateri slovenski enoti je bil ta vaš ...

MARIJA: Ni bil v enoti, če je delal tajno! Bil je agent. A veste, kaj je agent? Si na eni strani, delaš pa za drugo. Na tej strani – za drugo stran. Tu si in ... tam si ... hkrati!

URADNICA: Jaz bom znorela! Ne, ne in ne! Za nas tega ni! Na občini tega ni! Ali si tu ali si tam! In on je bil – tam. Moral bi biti pa tu – a ti štekaš, kaj jaz tebi govorim ... tip, ta tvoj tip, mislim mož ali kaj ti je že bil, bi za nas ... za občino bi moral biti tu – pri nas, on je bil je pa tam – pri njih! Naj vam to potrdijo na ministrstvu. Priče pri nas ne štejejo. Če me ne razumeš slovensko, jaz bosansko ne znam! Fertik!

MARIJA *v občinstvo*: Od vrat do vrat hodim in srečujem ljudi, ki ne obstajajo.

Uradnica medtem je sendvič in pije kavo, ki ju je imela ves čas pred sabo.

URADNICA: To ni moj problem. Naslednji!

MARIJA *v občinstvo*: Brišejo jih iz registrov.

Jemljejo jim stanovanja, naslov stalnega bivališča, ljudje izgubljajo službe, državljanstvo. Gledam jih, kako tavajo. Sem, kot oni. Sem oni. Hočejo me izbrisat. Pomagajte.

URADNICA: Gospa, jaz vam ne morem pomagati, jaz tu delam! Naj vam pomagajo tisti, ki so vašega moža hoteli vzeti v službo, preden je umrl. Če je to res, da je bil tajni agent. Naj to povejo. Naj zrihtajo! Oni lahko. Imajo polne riti. Mi tu dol se pa jebemo, pa prenašamo vse sorte ljudi, pa moramo vse požreti. Dost!

MARIJA *v občinstvo*: Vzeli so mi moža. Zdaj mi bodo vzeli še stanovanje. To nikogar ne zanima. Ampak ... ta človek je zdaj visoko ... na položaju. Prej sta pa z mojim možem delala skupaj. Ne bom ga tožila. Samo naj pove, kaj je Saša delal ... da se je žrtvoval. Umrl je tri mesece po vojni, v čudni prometni nesreči. Druga dva sta bila brez prask, moj Saša pa čisto izmaličen. So mi rekli, da ga ne smem videt. Krsta je bila zaprta. Zraven Saše je v avtu sedel ta ... Že takrat je bil minister. Obdukcije ni bilo, čeprav sem jo zahtevala. Namesto v službo je šel Saša v grob. Pogreb so plačali. Obljubili so mi, da bodo vse uredili. Zdaj pa ne morem dobit nobenega potrdila. Ne morem dobit pokojnine. Na oni strani so ga proglasili zaizdajalca, ker so vedeli, da dela za naše. Na tej strani še ni bil zaposlen. Vse so mu obljubili, njemu in meni, in vse pozabili. Imam hčerko. Vrnit moram stanovanje. Kaj bi vi naredili?

URADNICA: Kaj imam jaz s tem?! Vse živce ste mi že požrli. Dost! (*Zavpije v mikrofon.*) Varnostnik! Varnostnik!

MARIJA *v občinstvo*: A sem jaz ščurek? A sem podgana?

3. MALO PREJ

Ponoči. Na cesti. Maša teče pred Policistom, ki jo skoraj ujame.

4. ZDAJ

Ponoči. Dnevna soba v Konradovi hiši. Konrad in Milošič.

KONRAD: Sestavi že to kurčevo izjavo, ker grem nazaj spat.

MILOŠIČ: Mirno si spal, čeprav ...

KONRAD: Pol štirih je. A ti pa nisi spal? Šla je čez rdečo. Nobenih prič ni bilo. Nisem bil pijan. Bil sem na poti domov. Povej mi, kaj ima ženska sredi noči za skakat čez cesto? Ob dveh ponoči se ji tako kurčevo mudi, da ti zalaufa direkt čez rdečo.

MILOŠIČ: Laufala je?

KONRAD *v občinstvo*: Dobesedno vrgla se je na moj avto!

MILOŠIČ: Levji skok s pločnika na haubo. Daj no.

KONRAD: Ne ti meni daj no!

MILOŠIČ: Hočeš reč, da je delala samomor?

KONRAD: Briga me, kaj je delala. Dejstvo je, da ...

MILOŠIČ: Tam ni semaforja.

KONRAD: Kaj?

MILOŠIČ: Na tistem mestu ni semaforja.

KONRAD: Ja, potem pa sploh nima kaj skakat čez cesto.

MILOŠIČ: Čez prehod za pešce?

KONRAD: Veš kaj, pametnjakovič, ga boš pa postavil! Do šestih imaš čas. Pokliči Brezigarja in postavi klinčev semafor! Pokliči Lovšeta, Zidarjevo ... Vzameš buldožer, delavce, razkoplješ cesto in postaviš tamal premični ... Saj ni treba velikega. Samo da ima rdečo pa zeleno. Adijo.

MILOŠIČ: Kaj pa izjava?

KONRAD: Če imaš semafor, ne rabiš izjave! Nimaš ga še, ampak ga boš imel. Ob ... koliko je zdaj, 3.43, torej ... najkasneje ob 5.30! Na delo!

MILOŠIČ: Če ti razlagam, da ... da ... Na, zdaj sem pa pozabil! Ker kričiš name, kot da sem tvoja žena. Nehaj! Zmenila sva se, da ne boš več vpil name!

KONRAD: Samo še tvoje solze rabim!

MILOŠIČ: Že čez eno uro se lahko pojaviš v jutranjih poročilih. Na forumih te bodo zgrizli.

KONRAD: Večina je itak mojih. Čakaj, ampak od kod pa ti sploh veš, da sem bil jaz tam?

MILOŠIČ: Sem ti povedal, pa me očitno nisi slišal.

KONRAD: Nisi.

MILOŠIČ: Ja, no prav, pa nisem! (*V občinstvo.*)

Policijska patrolja, ki je prišla mimo, je bila slučajno naša.

KONRAD: To mi reci!

MILOŠIČ: Ženska je bila še živa. Očividec je policistu zrecitiral številko tvoje tablice ... Ker nima težav s spominom. (*V občinstvo.*) Lahko pa naredimo, da jih bo imel.

KONRAD: Jasno. Ampak ... (*V občinstvo.*)

Nobenega kurčevega očividca ni bilo.

MILOŠIČ: Mlad fant, zapomnil si je številko.

A se na avtu pozna?

KONRAD: Pobrisal sem.

MILOŠIČ: S kraja dogodka, ja.

KONRAD: Kri z avta, butec.

MILOŠIČ: Vzeli bodo vzorec.

KONRAD: Kdo, če je patrolja naša?! Pokaži zapisnik.

MILOŠIČ: Sestavil ga bom, ko mi boš blagovolil razkrit vse podrobnosti. (*V občinstvo.*) Potem ga bom zamenjal z uradnim.

KONRAD: Fanta je treba čim prej utišat. Kaj pa reševalca?

MILOŠIČ: Nista naša. Policista nista mogla nič, punca jih je že prej poklicala ...

KONRAD: Rekel si fant!

MILOŠIČ: Fant ... je že prej poklical reševalce.

KONRAD *v občinstvo*: Očividca ni bilo in ga tudi v zapisniku ne bo. Reševalcema in zdravniku ponudi po običajni ... Ne, pa saj ne vedo, da sem bil jaz! Razen če ni kdo tega komu razkril. To mi boš pa ti povedal, Milošič. Sumljiv si mi danes ...

MILOŠIČ: Policaja sta me poklicala, takoj ko sta ugotovila, da si bil ti. Preverjena. Dvajset let delata za nas. (*V občinstvo.*) Sicer pa gre za čist primer. Ženska je mrtva. No, skoraj mrtva. Če že ni, bo pa kmalu.

KONRAD: Faktično je mrtva. Ja, nič, daj mi fantov naslov in uredi to z zapisnikom! Poslal bom Tihega, da bo uredil zadevo v bolnici. Hitri bo pa poštil s fantom.

MILOŠIČ *išče*: Policist mi ga je dal ... Neki Jernej ... Aja, v telefon sem si ... Kaj pa tvoj alibi, Konrad.

KONRAD *v občinstvo*: Če me ni bilo tam, ga ne rabim.

MILOŠIČ: Če kje kaj pricurlja.

KONRAD: Nima kaj curljat! Sicer pa – Suzana.

MILOŠIČ: Če se hoče ločit, ne bo ...

KONRAD: Bi se hotela! Če ne bi po predporočni pogodbi ostala brez vsega.

MILOŠIČ: Pri kateri si pa bil?

KONRAD: Te ne briga.

MILOŠIČ: Vedet moram zaradi Suzane. Dvojni alibi rabiš.

KONRAD: Preklete babe! Na stranki sem bil ... (*Smeh.*) A se ne spomniš?

MILOŠIČ *v občinstvo*: Jaz sem bil doma.

KONRAD: Milošič, ti si največji kreten, kar jih poznam.

MILOŠIČ: *v občinstvo*: Patrulja me je našla doma.

KONRAD: Takrat si že bil doma. Deset minut prej te pa še ni bilo ... doma.

MILOŠIČ: Ja. Ampak – Rakovska?! Da si moral prav njo!

KONRAD *v občinstvo*: Rakovski Marija? Rakovski ... Kaj?!

MILOŠIČ: Pred mano ti ni treba igrat, Konrad. Se predolgo poznavata.

KONRAD: Ampak a je kaj takega sploh mogoče, Milošič?

MILOŠIČ: Ti mene sprašuješ?! Ampak očitno je. Očividec je rekel, da si stopil iz avta, šel do nje, takoj stekel nazaj in z veliko hitrostjo odpeljal. Torej si vedel ... Videl ...?

Tišina.

KONRAD *v občinstvo*: Nevaren, tale očividec.

MILOŠIČ: Zelo! Ampak Rakovska osebno!

Če novinarji izvohajo, da si jo ti, boš težko ...

KONRAD *v občinstvo*: Ne bodo!

MILOŠIČ *v občinstvo*: Ne bodo!

Milošič še naprej nervozno brska po svojem mobilniku.

Si jo namenoma? Meni lahko zaupaš.

KONRAD: Kreten!

MILOŠIČ: Kdo zdaj, ti ali jaz?

KONRAD: Kako bi pa to speljal? Razlož – a sem jo zalezoval in samo čakal primeren trenutek, kdaj jo bom lahko ponoči na samem fental, kroti staro?

MILOŠIČ *v občinstvo*: Saj to je! Zakaj bi si človek, ki ima denar, sam mazal roke? Zato mi ni jasno!

KONRAD: Itak bo crknila. Daj mi že ta naslov.

Verjetno je šel po nesreči domov. Prekleta baba, zakaj je nisem ... Že takrat bi jo moral.

Ne pa da sem pustil, da mi četrto stoletja serje na glavo.

MILOŠIČ: Ja. Ampak, a ni dovolj, da si ... mislim ... da si se rešil že Rakovskega ... A si moral še njo ...?

KONRAD: Milošič?!

Milošiču pade mobilni iz rok.

MILOŠIČ: Tega ne mislim jaz! Ampak ljudje! Ljudje bodo tako mislili. Jaz te pa razumem.

Konrad ga zgrabi za vrat.

KONRAD: Kaj je s tem fantom? Pa ne da poznavata tudi njega, Milošič?

Milošič se trese. Prikimava, odkimava, ne more govoriti.

Govori! Kaj je s kurčevim očividcem? Hitro! Čakam. Pazi, da ne izgubim živcev.

MILOŠIČ: Ne, ne ... Ne vem ... Boli. Čakaj ... Bila sta ... Mogoče sta bila pa – dva očividca. Zanimivo, ane.

KONRAD *ga spusti, da se Milošič opoteče*: Kako dva?

MILOŠIČ: Mogoče je eden pobegnil že prej, že takoj ... mislim ... pred policajema ... pa to.

KONRAD: Zakaj bi pa očividec pobegnil?

MILOŠIČ: Mogoče ... Ko je videla, da ...

KONRAD: Ženska?!

MILOŠIČ: Punca.

KONRAD: Punca?! A bi šel ti malo na počitnice, Milošič?!

MILOŠIČ: Ne, ker ... je vse ... v redu in enostavno. Samo malo komplicirano ...

KONRAD: Našel boš oba! Fanta in punco! In to takoj.

MILOŠIČ: Ne, saj fanta že imamo, samo še njo ...

KONRAD: A ti mene jebeš u glavo?!

Tišina. Konrad počasi naredi krog okrog Milošiča.

MILOŠIČ: Kaj je? Kaj me tako ...? Vse imamo ... Vse je ... odlično, ane?

KONRAD *pogleda na uro*: Štiri. Ob šestih mi boš dal vse na mizo. Če ne, ti bom s temi rokami zavil vrat.

Milošič odide. Konrad hodi po sobi sem in tja.

Potem gre k mizi in vključi interni telefon.

KONRAD: Se slišiva? Hitri, javi se, Hitri?

HITRI: Slišiva, šef.

KONRAD: Zbudi Tihega. Čez tri minute se mi namalajta v pisarni.

HITRI: Razumem. Akcija?

KONRAD: Kacijeta – vidva. Ostali v pripravljenosti.

HITRI: Sprejeto, šef.

5. ZDAJ in istočasno kot 4.

Noč. Na cesti. Maša živčno kadi. Prestrašeno pogleduje okoli sebe in zaman spet in spet tipka v telefon, saj nikogar ne priključi.

MAŠA: Oglasi se ... Jernej, fak ... Oglasi se ... prosim, oglasi se ... Jernej ... Jernej ...

Spet tipka. Verižno prižiga cigarete.

6. TUDI ZDAJ in istočasno kot 5.

Na policiji. Jernej na stolu. Policist okrog njega. Jernejev telefon zvoni.

POLICIST: Spet kliče. Kaj pa, če je pa to tista, ki je zbežala?

JERNEJ: Sem rekel, da je ne poznam.

POLICIST: Ne neha. Nekaj vam hoče nujno sporočit. Dvignite.

JERNEJ: Ne, ker je moja bivša.

POLICIST: Bivša, ki vas nadleguje ob pol štirih zjutraj?

JERNEJ: Zato je bivša. Ampak ... kako je z gospo? Rekli ste, da boste poklicali.

Lahko jaz pokličem v bolnico. Gospa je bila zelo težko ranjena.

POLICIST: Niste upravičeni do informacij, razen če ste njen sorodnik.

JERNEJ: Pri nesreči sem bil zraven.

POLICIST: Kaj pa punca, ki je bila tudi zraven? Kje je pa ona? Vas to ne zanima? In zakaj je sploh zbežala?

JERNEJ: Kako naj vem. Sploh je pa prišla po tem, ko je storilec že odpeljal.

POLICIST: Zakaj poudarjate, da je prišla šele po tem, ko je storilec že odpeljal?

JERNEJ: Ker je tako bilo. Saj hočete, da vam stokrat ponovim vsak kurčev detalj.

POLICIST: Ne pozabite, da govorite z uradno

osebo. Zakaj bi zbežala, ko smo se mi pojavili, če je prej klicala rešilca?

JERNEJ: Ne vem. Nisem se ukvarjal z njo, ampak s ponesrečenko. No ja, mogoče je bila res malo čudna. Mogoče je bila zadeta.

POLICIST: Ste ji vi rekli, naj pokliče reševalce?

JERNEJ: Mogoče. Se ne spomnim. Ona me ni zanimala.

POLICIST: Vse skupaj je bolj logično, kot se zdi.

JERNEJ: Ne razumem.

POLICIST: Že dve uri se izmikaš in oviraš preiskavo. To menda razumeš? Ne? Potem moram pa res naredit, da boš razumel.

JERNEJ: Oba veva, da kršite postopek, ker me protipravno zadržujete tu že več kot dve uri, za kar nimate najmanjšega razloga. Jaz nisem obtožen.

POLICIST: Je pa od tvojega sodelovanja odvisno, kdo bo obtožen. Če si pameten, boš to razumel, če si pa neumen in si hočeš škodit, pa ne boš.

JERNEJ: Še enkrat – nisem ga dobro videl, zdel se mi je pa starejši. Lezel je iz avta, ampak je vrata takoj zaloputnil in odpeljal. Verjetno me je zagledal. Jaz sem se ukvarjal z gospo, ki je krvavela. Sploh pa ne vem, zakaj je to pomembno, če sem vam dal njegovo registrsko. Ste šli k njemu domov, ste postavili zapore na cestah?

POLICIST: Mi lahko nehaš solit pamet!

JERNEJ: Lahko vi mene nehate zasliševati?! Ker nisem jaz kriminalc, ampak je on. Zdaj bi ga lahko že imeli. Številko sem vam dal, torej že veste, kdo je bil. Ste ga že prijeli? Ga še lovite? Vidite, mene pa vedno bolj zanima, kdo je on – glede na to, da sem vam jaz tako sumljiv!

Jernejev telefon spet zvoni.

POLICIST: Oglasi se na klic in jo vprašaj, kje je. Potem te bom mogoče izpustil.

JERNEJ: Na telefon bom odgovarjal, ko bom jaz hotel. To nima zveze z vami.

POLICIST: Ne izzivaj me. Lahko bi ti zasegel telefon, pa ti ga nisem!

JERNEJ: Bilo bi protipravno.

POLICIST: Postajaš nasilen!

JERNEJ: Jaz postajam nasilen?!

POLICIST: Pazi, zadnjič te opozarjam!

JERNEJ: Kako naj si razložim, da vam je očivdec bolj sumljiv od povzročitelja hude nesreče? Jaz nisem nikogar ubil. On pa mogoče je. Gospa je v kritičnem stanju. Lahko umre. Že na kraju nesreče bi lahko umrla, če se ne bi jaz čisto slučajno, poudarjam – slučajno, znašel tam.

POLICIST: Ne deri se! A misliš, da ne vem, da si v povezavi s tole frčafelo, ki te kliče. Zato jo pa skrivaš. Ampak brez skrbi, jo bomo že našli.
Tišina.

Oviraš postopek. Groziš. Poklical bom ...
Bomo že prišli do rezultata.

JERNEJ: Jaz grozim?!

POLICIST: Udaril si me. Nasilen si.

JERNEJ: Jaz nasilen?! A se teb meša al kaj?

POLICIST: Dost! Daj sem telefon. Telefon!

Prerivata se. Jernej vrže telefon v steno, da se raztrešči.

POLICIST: Zdaj si se pa dokončno izdal, intelektualček. Tri čiste nimaš. Njeni klici so tako ali tako zabeleženi. Njeno pozicijo že imamo. Zate bom pa izdal priporni nalog. Kreten! Misлил sem, da si pametnejši, pa si navaden kreten. Kreten! Predal te bom kolegom. Njim boš vse sčivkal. In še več!

Policist profesionalno obvlada Jerneja in ga na koncu še zbrca. Odide.

JERNEJ: Prekleti prasec! Hočem odvetnika.
Zahtevam odvetnika!

7. NEKOČ

Pred pisarno ministra Konrada.

TAJNICA 1: Žal mi je gospa, Rakovski, ministra spet ni.

MARIJA *v občinstvo*: Je. Sem ga videla.

TAJNICA 1: Ne vem, kako ste ga videli, če je pred pol ure odšel.

MARIJA *v občinstvo*: Ni odšel.

TAJNICA 1: Morda ste šli pa ravno takrat na ... na toaleta ... ko je on odšel.

MARIJA: Ko grem po uradih, prav iz tega razloga ne pijem.

TAJNICA 1: Ja, potem pa res ne vem, kje ste bili.

MARIJA *v občinstvo*: Za temi vrati, v predprostoru, kot po navadi, sem čakala.

TAJNICA 1 *v občinstvo*: A veste, kako mi je žal, da je spet prišlo do nesporazuma. Ampak saj jutri ga pa tudi ne bo. Ja, pa v sredo tudi ne. Oh, pogledjte, pogledjte, saj ga ne bo do konca tedna. Ja, šele sredi naslednjega tedna bo morda tu.

MARIJA: Kam pa gre, če smem vprašat?

TAJNICA 1: Ja, tega vam pa ne smem povedati, to so pa službene zadeve. In ene so tajne.

MARIJA: Kakšno naključje, da sem tudi jaz tu zaradi službene in tajne ... zadeve.

TAJNICA 1: Joj, oprostite, gospa, ampak morate me pustiti, da tole dokončam. Ker moram še danes dati tole poročilo v podpis ministru.

MARIJA: Ministru?

TAJNICA 1 *v občinstvo*: Ne, ne našemu ministru. Temu ... *(Pokaže z roko.)* Ne temu ... *(Pokaže v drugo smer.)* Na sosednje ministrstvo. Na ministrstvo za ... kako se že reče, zdaj so ga preimenovali ... infra, infra ... kot ta peč ...

MARIJA: Za infrastrukturo?

TAJNICA 1 *v občinstvo*: To! Ne vem, zakaj si ne morem zapomniti – Ministrstvo za infrastrukturo, Ministrstvo za ...

MARIJA: Kaj pa, če si zapišete?

TAJNICA 1: Ne bo prišel nazaj. Vam pravim, da ne.

MARIJA: Zelo ste prijazni. Ampak ga bom kar počakala.

TAJNICA 1 *v občinstvo*: To pa že presega vse meje! *(Mariji.)* Prosim, da greste, ker me motite. Ne morem se skoncentrirati!

MARIJA: Lahko vam pomagam, včasih sem učila na administrativni. Mogoče še vas.
Čeprav se vas ne spomnim.

TAJNICA 1 *v občinstvo*: Ne, mene pa niste učili, ker imam administrativni tečaj. No, nimam ga še. Ampak letos ga pa res moram končati ... če ne, je rekel minister, se mi bo pa že počasi začelo pri plači poznati. Je rekel, da jo že kar težko upraviči. Plačo.

MARIJA: Česa ne poveste!

TAJNICA 1 *v občinstvo*: Ja, ker je pa res tako zelo prijazen, da ... *(Mariji.)* Ampak zdaj pa res morate iti, gospa. Na svidenje.

MARIJA *v občinstvo*: Nimam druge izbire. Moram ga prepričat, da bo dal svoj klinčev podpis.

Razen tega imam čas. Izgubila sem službo in jo že pol leta zaman iščem.

TAJNICA 1 v *občinstvo*: Ja, kaj moremo. Taki časi so. Težko je danes dobiti službo, ane?

MARIJA: Enim pa ni. Za ene se pa vedno najdejo ... službe.

TAJNICA 1 v *občinstvo*: Ah, to so pa taki, ki se povsod pririnejo zraven. V vsakem sistemu.

MARIJA: Kako dolgo ste pa že vi pri gospodu ministru, če smem vprašat?

TAJNICA 1 v *občinstvo*: O, sem pa že nekaj let z gospodom Mačkom. Ko še ni bil minister. Ko je bil še sekretar na Sekretariatu za notranje zadeve.

MARIJA: Ja, potem ste pa sploh poznali mojega moža.

TAJNICA 1 v *občinstvo*: Joj, ne, gospa! Nisem ga poznala! Kdo bi si pa vse zapomnil!

MARIJA: Njega se gotovo spomnite. Ker je pred letom dni na isti način hodil prosjačit k ministru kot zdaj jaz. Ko je bil vaš minister še sekretar, sta z mojim možem odlično sodelovala. Vem, da se ga spomnite. Saj je bil že sprejet k vam v službo. Pisarno bi imel tu poleg ministrove. Potem se je pa zgodila tista čudna »prometna nesreča«.

TAJNICA 1: Gospa, jaz nimam nič s tem! Prosim vas, da greste, če ne bo spet vse narobe.

MARIJA v *občinstvo*: Bil je že sprejet. Čakal je na odločbo. Potem sta se pa s Konradom, z gospodom ministrom, hudo skregala. Kričala sta drug na drugega tako, da so ju slišali še iz drugih pisarn. Iz teh pisarn tu okrog. So mi povedali. Slišali so, kaj sta drug drugemu očitala. Očitno je prej nekdo pozabil ugasnit interfon. Vse naokrog je odmevalo.

TAJNICA 1: Gospa, jaz ne vem nič o tem! Mogoče me sploh ni bilo tisti dan v službi. Bolna sem bila. Kako bi potem ... Verjemite, da ne vem nič. (*V občinstvo*.) Nič! Nič! Nič nisem slišala, nič nisem videla! Nič ne bom povedala! Ampak čisto nič!

MARIJA v *občinstvo*: In potem je zaman čakal na odločbo. Že zgodaj zjutraj je sedel k oknu in čakal na poštarja ... Ni ga dočakal. Nesreča! Šli so kot na neko zabavo. Se mi je zdelo sumljivo

že, ko se je odpravljal. Nekaj mi ni dalo miru. Saša je bil jezen, ko sem ga rotila, naj ne gre. Ti ljudje, ki jih je on peljal ... Povejte, zakaj bi šli z našo staro stoenko, če so pa imeli vsi službene folksvagne pa šoferje? Sploh, če so mislili pit, ker so šli nekaj kao proslavljat. Tri živine in moj Saša v naši stari stoenki. A se res ne spomnite? Saj je pisalo v časopisu. Vaš minister, ja tudi vaš in moj, je sedel zraven mojega moža. On brez praske, moj Saša pa ...

Vrata sosednje pisarne se odprejo. Na vratih minister Konrad.

KONRAD *tajnici*: Te kličem, pa se ne javiš! Zakaj pa imamo telefon?! Tako se več ne da delat. Daj se že kaj nauči!

Tajnica 1 pokaže na Marijo. Konrad se obrne.

Nimam časa! Sem ti rekel, da nimam časa!

Naredil sem, kar sem mogel. Ampak se ne da.

Nič se ne da. Ni mogoče! In nehaj že hodit sem! Kako sploh prideš gor. Koga poznaš pri nas? Kdo te spušča noter?

MARIJA: Ne bom nehala, dokler ne podpišeš. Če mi ne podpišeš, bom vse povedala. Dobro veš kaj. Te bom dala v časopis. Resno ti govorim. Mi več ne preostane drugega. Podpiši, da je Saša delal za vas. Samo to, kar je res, povej. Stanovanje so mi vzeli. Službo sem izgubila. Z Mašo že stradava.

KONRAD *tajnici*: Ta baba je nora! Pokliči varnostnika. Pa kdo jo spušča noter?!

(*Obema*.) Če še enkrat prideš sem, bosta leteli obe, ona, pa še ti z njo!

Konrad zaloputne z vrati.

TAJNICA 1: Ampak vi to res namenoma, gospa.

Saj vidite, kako je. Res ni fer, da me hodite ogrožat. Ni fer. Sem vam rekla, da imam tudi jaz otroka. Ampak vam to ni mar.

(*V občinstvo*.) Jaz imam tudi otroka doma.

Moj je pa Peterček. Najprej sem mislila, da bi bil Stanko ...

Konrad privihra nazaj. Zgrabi Marijo in jo vleče na mizo. Tajnica 1 se obrne stran.

KONRAD: Na, da boš nehala! Da boš končno nehala. Ko boš dobila svoje ... boš pa za vedno nehala!

Marija se brani.

MARIJA: Nikoli ne bom odnehala, nikoli ...!
Konrad je močnejši. Tajnica 1 ju ne gleda, pokriva si ušesa in oči.

8. ZDAJ

Na cesti. Maša brezciljno tava in joče. Vmes jo tu in tam slišimo.

MAŠA: Mami ... mami moja ... kaj naj ... Kaj naj ...
Sede na tla. Ko se malce pomiri, spet kliče. Vtipka drugo številko.

9. TUDI ZDAJ in istočasno kot 8.

Arnetova soba. Telefon zvoni, Arne igra računalniško igrico. Z ekrana se sliši streljanje.

ARNE: Buff up ... Take your elixsir ... Watch your agro ...

Telefon zvoni. Arne se ne zmeni zanj. Govori v slušalke. Medtem vstopi Flora in leže v njegovo posteljo. Arne je ne opazi, ker preveč zavzeto igra. Čez čas vzame kozarec z vodo in zagleda telefon, ki sveti. Ne preneha z igranjem. Pogleda, kdo kliče. Oglasi se. Na eni strani ima slušalke za igrico, na drugi telefon.

ARNE: Sredi noči ... Maša? Se je kaj zgodilo? ...
 Ne moreš prit k meni, ne. A jokaš? Okej.
 Te pokličem z drugega telefona. Takoj, ja, takoj. Ne kliči me več. Te bom jaz poklical z drugega ...

Arne vstane, da bi šel. Zagleda Floro.

FLORA: Ne morem spat. Bom pri tebi ...

ARNE: Boš pri sebi, ker igram.

FLORA: Pa kaj.

ARNE: Ne bom nehal zaradi tebe.

FLORA: Kregata se. Ne morem spat.

ARNE: Res? Nisem slišal.

FLORA: Če imaš pa slušalke.

ARNE: Daj si jih še ti gor. Alo, gremo ...

FLORA: Pliz, Arne. Ful kričita.

ARNE: Kretena!

FLORA: A če ti pa posodim svoj telefon, sem pa lahko pri tebi?

Izmenjata si skrivno znamenje, znamenje zaveznitva.

ARNE: Ampak tale gejmi bom odigral do konca. In to bo še najmanj tri ure. Pa zelo glasen bom.

FLORA: Te butaste igrice!

ARNE: A telefon imaš v sobi?

FLORA Toliko si že star, pa jih še igraš.

ARNE: Predvsem ne bi jaz meni nič težil.

FLORA: A tale Maša ... pa joka, zato ker vidva hodita?

Arne ji pokaže, da je butasta in odide. Flora zavpije za njim.

Pa takoj pridi. Jo boš kar od tle poklical!

10. TUDI ZDAJ in istočasno kot 6., 8. in 9.

Suzanina soba. Suzana s kozarcem in steklenico, Konrad. Kasneje na kratko Flora.

KONRAD v občinstvo: Ne bom dovolil, da se družim z mojimi nasprotniki!

SUZANA: A jih nisi že vseh spremenil v podrepnike?

KONRAD v občinstvo: Ampak mu bom preprečil!

SUZANA: Samo dotakni se ga, pa boš imel opravka z mano!

KONRAD: Do sem smrdiš po alkoholu.

SUZANA: Ven! Nisem te klicala, da me boš vohal!

KONRAD: Ista sta. Ti in tvoj sin.

SUZANA: Ker ne klečeplaziva pred tabo! Ne veš, kako sem srečna, da ni tvoj! Moj Arne je pogumen in pošten. Kar za druge tvoje otroke žal ne drži. Prva dva sta zgubi kot ti, Flora se te pa boji.

KONRAD: Ja, lasten otrok se me bo bal!

SUZANA: Pa še kako! In se včasih že kar čudno obnaša. Menja razpoloženja. Ne vem ... Nisem je še pogruntala.

KONRAD: V puberteto prihaja. Normalno, da ...

SUZANA: Ne, ne, ne, ni to. Res se te boji. Samo da ti tega ne opaziš.

KONRAD: Ti pa opaziš, ki si skoz pijana. Ampak tudi, ko nisi, vidiš samo svojega pankrta!

SUZANA: Ven! Stran! Stran, takoj! ... Kaj me gledaš? Ven! Tako si ti danes vpil Arnetu.

KONRAD: Oprosti. Zaneslo me je. Ne bom več. *Suzana pije. Potem.*

SUZANA: A zdaj se pa sliniš? Pa saj vem, da imaš novo. In da pretresljivo slabo zgleda ... čeprav je samo dvaintrideset let mlajša od ... tebe. Ja, žal mi je, no. Kaj naj ti rečem? Žal mi je ...

KONRAD: Ne samo pijana, tudi zmešana!

SUZANA: Ej, ej, kdo ti je dovolil, da se usedeš v moji sobi. V moji sobi si! Ojjoj! Na to se

pije ... Po petih letih ... Na zdravje, Suzana!
(V občinstvo.) Po petih letih je moj mož ... ne vem še sicer, zakaj ... zašel je v mojo sobo.

KONRAD: Očitno si pozabila, da si me ti vrgla iz postelje.

SUZANA: Daj, da se ločim. Imej svoje babe. Iz dna svojega razširjenega srca ti jih privoščim ... Za eno vās mladih seksačič ... Ne, kako se že ... seksasičic ... pa sem res pijana, ne morem ... *(Smeh.)* sek – sa – ci-, č.- cič ... tako se reče. Čestitke, Suzana, na zdravje, Kondi!

KONRAD: Kam boš pa šla? In ne kliči me Kondi!

SUZANA *smeh*: Na železniško pa v Milano, Kondi! Hočem reč ... na štacion u Milanu!

KONRAD: Si bolj za kakšen Zalog.
V ozadju se pojavi Flora. Obstane tam. Suzana in Konrad je ne opazita.

SUZANA: Nikoli nisi bil vzpodbuden, zdaj si pa že nizkoten. Ven! Ven takoj! Tako si ti ... Mojemu Arnetu, si, prasec pokvarjen, rekel, naj spizdi?! Ven!

Ga poškropi z vsebino kozarca. Konrad se obriše.

KONRAD: Ne boš me sprovcirala.

SUZANA: A moraš dobit flašo v glavo?
Dolga tišina. Očitno je, da se Konrad zelo trudi, da ne bi vzkipeł.

No, evo, pa še tega veselja nimam več. Včasih si me še nalomil, zdaj pa še tega dotika ne bo več med nama. Pa tudi mojega portreta v cajtengih ne. Pa tako lepo je bilo, ko sem šla na urgenco, pa so me tisti luštni mladi zdravniki, ki si vse zapomnijo, vprašali: »A spet po štengah ali spet v vrata, gospa?«

KONRAD: Tudi nastop ima po tebi.

SUZANA: Arne? Seveda ... jabolko ne pade daleč od hruške. Zate, Kondi, je pa samo še češpljev kompot! A sem duhovita, ko sem takole trezna? Prav razsodna sredi noči! Si moram kar nazdravit, se moram pohvalit, če me drugi ne. Ampak ... a veš, v bistvu te imam pa dost. Pejt spat! Ne greš? Potem pa ... kaj?! Ja, pol pa pij z mano. Če ne fukava, lahko vsaj pijejava.

KONRAD: Hvala. Zelo si prijazna. *(Pije.)* Suzana ... *(V občinstvo.)* A veš ... Suzana ... danes ponoči sem pa jaz ... spal doma ... mislim ... s tabo. Spala sva ... Midva.

Suzana bruhne v smeh, pijača se ji zaleti.

SUZANA: A ne me jebat, Kondi, no! To je pa preveč! Nazaj viski. To so pa prenizki udarci!

KONRAD *v občinstvo*: Ene stvari ne morem povedat do konca! Ampak ene kurčeve stvari!

SUZANA: Ojoojoj, zdaj smo pa tam! Kozarec nazaj. Malo sem prijazna, pa me hudič takoj izkoristi!

KONRAD *v občinstvo*: Bil sem doma, s tabo, mislim tu pri tebi in sva ... spala skupaj. Ker ...

SUZANA *smeh*: Midva?! Ti pa jaz? Ojoojoj ... Po osmih letih in štirih mesecih sva se dol dajala ... In kako je bilo? Se ne spomnim. A ti je sploh prišlo?

Flora neopazno odide, tako kot je neopazno prišla.

KONRAD: Oprosti. Nisem ...

Suzana si hoče spet natočiti. Steklenica je prazna.

SUZANA: A zato si prišel ... ker ... Ja, pa ne, da si koga ... fental?

KONRAD: Enkrat te bom res zadavil, Suzana.

SUZANA: Ne, me ne boš. Ker si ti ... ne mažeš rok. Drugi si jih zate. Zato ... me boš pa lepo dal ... zadavit.

KONRAD: Če misliš, da si duhovita – nisi.

KONRAD: Bom pa še bolj ... Ker me pa res zanima, kdo hudiča ti je pa še sploh lahko na poti. A nisi dal že vseh fentat?

KONRAD *v občinstvo*: Nesreča je bila.

SUZANA *v občinstvo*: Tudi ko boš dal mene fentat, bo nesreča. Je padla s strehe, medtem, ko je menjala strešnike. Se je zaletela v edino drevo na petnajstkilometerskem odseku ... Jo je ubila elektrika, medtem ko je popravljala pralni stroj ... Se je utopila v potoku brez vode ...

KONRAD *jo prime za roke*: Ti se zajebavaš. Ampak zadeva je resna.

SUZANA: A ne vidiš, kreten, da se tresem. Tace stran! Pusti me!

KONRAD: Povezil sem žensko.

SUZANA: Upam, da do smrti, če ne se ji slabo piše.

KONRAD: Nehaj! Samo nehaj!
Konrad zamahne z roko, Suzana se mu umakne.

Oprosti.

SUZANA *v občinstvo*: Si ti videl ta refleks? ... Ona ga pa ni imela. Uboga ženska ... Ti ni mogla

uit. Se ni mogla umaknit ... kretenu, ki divja dvesto na uro ...

KONRAD: Suzana, prisežem, direkt čez rdečo je šla. Semafor je bil ...

SUZANA: Pa glih, ko si šel od kurbe! Naslov za rumeni tisk: »Ko je šel ... od svoje kurbe ...«

KONRAD: Ni kurba. Ampak ja, sem pa šel od nje.

SUZANA: Od kurbe si šel! In ti je uboga ženska skočila ... Imaš dokaz?

KONRAD: Dokaz? Imam, mislim ... bom ... Ampak predvsem rabim alibi. Zato sva spala ... ti pa jaz sva ...

SUZANA: Razumem, ker nisem kreten! Ampak za tole mi boš pa dal ločitev! Pa še odpravnino! In pogodbo, kjer bo vse napisano. Predporočno boš pa anuliral. Zdaj je pa tega dost! Ne bom ti več zastonj hrbta krila.

KONRAD: Ampak saj niti ne vem, če bom rabil alibi. Verjetno ne ... Ampak da se ne bi slučajno kdaj našel kakšen očividec ... Saj veš, koliko sovražnikov imam.

SUZANA: Še premalo, glede na to, kakšen prasec si.

KONRAD: Hvala.

SUZANA: Ni za kaj! Tudi če rabiš »alibi za vsak slučaj«, hočem, da mi daš pogodbo. Prepj pa še dokaz.

KONRAD: Zakaj, hudiča, rabiš dokaz? Avto je udarjen, dal ga bom popraviti.

SUZANA: Ker vem, da je to, kar govoriš, trhlo. In je še kaj bolj umazanega zadaj. Ti bi še hudiča prodal hudiču.

KONRAD: Ko boš videla avto, se boš prepričala.

SUZANA *v občinstvo*: Takoj zjutraj ga boš dal popraviti. Rekel boš, da ti je ponoči priletela srna. Da nisi mogel nič ... In vsi ti bodo – po službeni dolžnosti – verjeli.

KONRAD: Kljub vsem popitim hektolitrom si še vedno lepa. Veš to? Seveda veš.

SUZANA: Pa je bila srna?

KONRAD *v občinstvo*: Srna. Starejša. Ampak še vedno lepa.

Tišina.

SUZANA: A veš, da sem na začetku mislila, da si z mano, ker se v resnici hočeš spremenit. Da hočeš bit boljši.

KONRAD *v občinstvo*: Zakaj bi se pa spreminjal, če ni z mano nič narobe.

SUZANA: Ojojjoj ... Spet bom morala pit. Ampak prej se greva »za vsak slučaj«, pejva, Kondi.

KONRAD: Konrad!

SUZANA: Ko me boš spustil iz kletke, boš pa spet Konrad.

KONRAD: Samo če najdem boljšo.

SUZANA: Brez komentarja.

KONRAD: Pa da se zmeniva tole z Arnetom. Ne bom dovolil, da se druži z mojimi nasprotniki. (*V občinstvo.*) Preprečil mu bom.

SUZANA: Tu pa ni kompromisov. Si se pa zmotil.

KONRAD: To bomo pa še videli!

SUZANA: Konec! Ne dobiš alibija, niti za vsak slučaj ne. Pa če ostanem še brez gat, ti ga ne dam.

KONRAD: Ne me jebat, Suzana!

SUZANA: Če ti mene več ne, moram pa jaz tebe. Se bomo pa še naprej jebal, tako kot se edino še znamo. V možgane. In do bridkega konca. Ne boš se pa dotikal mojega sina!

Luč ugasne.

KONRAD: Kaj ... Od kod pa zdaj to?

SUZANA: Iz nebes! Bog ti sporoča, da se ne dotikaj Arneta, če ne, boš padel v črno temo. Pravi, da se moraš poboljšat na celi črti, če ne, boš moral v dosmrtni zapor. Pa še to bo premalo, da bi plačal za vse svinjarije.

KONRAD: Bi ti pasalo, da bi šel do smrti sedet.

SUZANA: Od sreče bi me fršlog, kot Meto v *Cvetju v jeseni*.

KONRAD: Čudno ... Tu počakaj, grem do glavne varovalke. (*Prižge svetilko na telefonu.*) Kam rineš? Sem rekel, da počakaj.

SUZANA: Pokliči Hitrega, naj pogleda.

KONRAD: Hitrega ni.

SUZANA: Kje pa je? Kje je Hitri? Kam si ga poslal?

KONRAD: Verjetno spi.

SUZANA: Rekel si, da ga ni.

KONRAD: Nisem rekel.

SUZANA: Si! S tabo grem. In pazi, kaj delaš, ker ti ne dam alibija, če ne boš nehal vohljat za Arnetom. Grem pogledat, če je doma.

KONRAD: Tečna si kot hudič!

Odideta.

11. ZDAJ in istočasno kot 10.

Florina soba. Arne sveti s telefonom v temi. Maša. Na koncu še Flora in Suzana.

ARNE: Imaš srečo. Varnostnika sta nekam oddivjala.

MAŠA: Tistih groznih psov pa nimate več?

ARNE *odkima*: Kako pa veš?

MAŠA: Ampak to ni tvoja soba.

ARNE: Od Flore. Spi v moji. Rada menjava sobe pa oblekce, pa punčke, pa fantke, pa to ...

Ni smešno? Oprosti ...

MAŠA: *v občinstvo*: Bila sem še majhna, ko sva bili z mami enkrat cel dan pred vašo hišo.

Tvoj oče ...

ARNE: Očim.

MAŠA *v občinstvo*: ... naju ni hotel sprejet. Ko se je končno prikazal za ograjo, sta se z mami ful skregala. Potem je zažvižgal in prinorela sta dva ...

ARNE: Dobermana.

MAŠA *v občinstvo*: Lajala sta kot utrgana. Ograja se je odprla. Mami je zakričala, naj tečem! »Teci, Maša, teci!« je vpila in me vlekla. Padla sem in si razbila kolena, bilo je grozno. Ampak očitno je tip še pravočasno ustavil psa, če ne bi naju razmesarila. Zdaj je pa ... povozil mami.

ARNE: Kaj ... je?

MAŠA: Na prehodu za pešce. Pred dvema urama.

ARNE: Slaba šala, Maša.

MAŠA: Bila sem tam.

ARNE: Kaj? Pizda, ne štekam! In ... A te je videl?

MAŠA: Ne vem. Ker je takoj po nesreči zbežal.

ARNE: Njemu podobno. Prekleta gnida ušiva pokvarjena. Ampak vseeno ne morem verjet, da je to ... Pizda, a je to sploh možno?

1: 1.000.000?! Ne. No go, Maša. Fak! Koliko nas je? 1: 2.100.000 Maša ... fak, no!

MAŠA *v občinstvo*: Z Jernejem sva spremljala mami domov. Hodila sva daleč za njo, ker sva nekaj debatirala. Tik preden je šla čez cesto, se je obrnila, da bi videla, kje sva. Cesta je bila prazna. Šla je čez ... Naenkrat je pridivjal avto ... bila je že na prehodu ... zapeljal je direkt vanjo. Vrglo jo je čez ... Z Jernejem sva zavpila in stekla ... Ustavil je in prišel iz avta ...

mami je ležala na nasprotni strani. Mogoče naju je videl, ne vem, ker je šel takoj nazaj in odpeljal.

Mašo premaguje jok.

ARNE: Oprosti, ampak ... Zakaj pa nisi zdaj z mamo na urgenci? A je vsaj Jernej z njo?

MAŠA: Bil je z njo, ko sem zbežala.

ARNE: Od kod si zbežala?

MAŠA: S kraja nesreče. Potem sem ga klicala, pa se ni oglasil.

ARNE: Najprej je zbežal on, potem si pa zbežala še ti?! Če jaz kaj štekam?!

MAŠA *v občinstvo*: Ko sem po telefonu poklicala rešilce, se je od nekod pojavil policijski avto. Policajca sta prišla zraven ... Mami mi je rekla ... sploh ne vem, kako, ker prej ni govorila ... naj tečem. Sklonila sem se k njej, da bi jo slišala: »Teci, teci, Maša ... « (*Solz.*) In je omahnila. Tudi Jernej je zavpil, naj bežim, in me porinil stran. Tekla sem, policaj pa za mano. Sploh ne vem, kako sem mu ušla.

ARNE: Jernej je ostal pa z mami?

MAŠA *prikima*: Takrat ja. Ampak sta ga potem, ko je prišel rešilec, verjetno odpeljala policajca. Če ne, bi se že stokrat oglasil. Zato vem, da ni več z mami. Čisto sama je na urgenci.

Mašo zlomi jok.

ARNE: Maša... saj bo ... vse bo ... Mogoče je v frki izgubil telefon ali je pa baterija ...

MAŠA: Bi me pa poklical z drugega! Jernej me ne bi kar tako pustil ...

ARNE: Že ... Ampak ... Kaj pa, če Gnida sploh ne ve, koga je povozil.

MAŠA *v občinstvo*: Zakaj bi pa drugače zadrževali Jerneja?!

ARNE: Saj ne veš, če ga zadržujejo. Lahko je kaj čisto banalnega. Bova šla na urgenco in boš videla, da je vse v redu.

MAŠA *v občinstvo*: A ne štekaš, da ne morem tja, ker so tam že ti ... ti vaši varnostniki, ki so ... v resnici so pa to njegovi agenti.

ARNE: Kakšni agenti?! Maša, tebi se rola!

MAŠA: Okej, nisem ti povedala, ampak so mi že nekajkrat sledili. Tudi fotografirali so me. Tudi z Jernejem ... Po moje so bili njegovi. Čigavi bi pa bili?

ARNE: Sledili so te in te fotkali? Ne, no! Ti si res že čisto paranoična! Štekam ... ampak tisto s tvojim očetom se je zgodilo že pred sto leti. Enkrat moraš nehat s tem, Maša.

MAŠA: A imate tudi prisluškovalne naprave po bajti, da tako govoriš?

ARNE: Ne bit nesramna.

MAŠA: Če si pa čisto drugačen! Arne, vem, da je Gnida mož tvoje mame ...

ARNE: Ne, ni to. Ni to!

MAŠA: Zakaj se pa potem tako razburjaš?

ARNE: Ker mi gre na jetra, ko nekdo nekoga kar na suho obtožuje!

MAŠA: Na suho?! Tip mi je ubil očeta, okej, ga je dal ubit, kar je isto. Zdaj pa mogoče še mamo. In me bo iskal, dokler me ne bo našel. Ker je zdaj ogrožen od mene! A štekaš to?! On je zdaj, po vsem, kar mi je naredil, po vsem, kar je naredil moji družini, zdaj še ogrožen od mene!? In mora uničiti vse dokaze, da je povozil mami. Dokazi smo pa: mami, Jernej in jaz. Je res odbito, ampak ... Se pa resno bojim, da nas bo fental. Enega za drugim. Ampak ne! Zdaj imam pa jaz tega dost!

ARNE: Ej, ej ...! Saj niti ne veš, če on ve, da ti veš, da je on ...

MAŠA: Če ti govorim, da imajo Jerneja!

ARNE: In misliš, da te bo Jernej izdal?

MAŠA: Ne! Ampak verjetno jim je sumljivo, ker sem zbežala! Sigurno hočejo izvedet, kdo sem, če slučajno še ne vem.

ARNE: Preveč gledaš Netflix. Ampak vseeno – težko sranje tole.

MAŠA: Zelo! Ampak ... Zdaj moram jaz ... moram hitro fotografirat njegov avto. To je materialni dokaz. A mi dovoliš? A je avto v garaži?

ARNE: Ne vem. Ja. Se mi zdi, da sem ga slišal, ko je prišel.

Prižge se luč.

MAŠA: Zdaj pa še te vaše preklete kamere! Ampak moram! Samo ... po vrsti moram ... Najprej to, potem pa ... Kaj sem že ... Moram ... Kaj moram? A gre lahko ta tvoja sestra ... ne, a greš lahko ti samo pogledat moje mami v kliničnega? Zdaj? Če ne pa takoj jutraj?

ARNE: Če Konrad slučajno res ve, koga je povozil,

potem je absolutno možno, da ima tam že zdaj koga od svojih ... ljudi.

MAŠA: Povsod jih že ima, tudi pri nas doma in pri Jerneju.

ARNE: Tu te gotovo ne bo iskal. Vseeno ne verjamem, da jo je nalašč ... Saj ni čakal v zasedi... Pa tudi za tvojega očeta ni bilo v resnici nikoli dokazano, da je bil on.

MAŠA: Lahko sprejmeš: da je tajkun, lažnivec, kurbir, kapitalistična svinja, prasec ... samo ... da je kiler pa ne. Ampak je! Res mi je žal, Arne, ampak ... tvoj očim je kiler.

ARNE: Nič ni bilo dokazano! Moralo bi bit dokazano.

MAŠA: Tip ima pol sodišča na svoji strani! Arne, saj to veš. Mene je tudi strah. Za Jerneja in za mami.

ARNE: Dokler stvari ne dokažemo, lahko o njih zgolj sklepamo!

MAŠA v *občinstvo*: Jaz ne sklepam, jaz vem! S tem živim, odkar vem zase. Moj oči mu je bil na poti, ker je vedel nekaj, česar ne bi smel. Nekaj, kar bi Gnidi onemogočilo politično kariero. Oči je bil dvojni agent, delal je v vojski in hkrati za naše. Gnida pa glih obratno. Tega noben ne ve. Moj oči je zvedel, ko sta se srečala na eni akciji. Vsak z druge strani. Glih z nasprotno. Težka jeba! Od takrat se je Gnida očija bal. Oči mu je sicer obljubil, da ne bo tega nikoli razkril, ampak ... ja. Gnida mu je obljubil službo. Naredila sta deal. Ampak Gnida ni zdržal in ... Potem je bila ta, kao nesreča ... In potem so vsi pozabili, da je oči sploh kdaj obstajal. Zakaj pa zdaj to razlagam?

ARNE: Ker sem rekel, da pozabi, da ...

MAŠA: Tega ne bi noben nikoli pozabil. Z mami sva živeli v eni kleti, brez očijeve pokojnine, mami je hodila čistit, jaz pa z njo, ker nisem šla v vrtec ... Ah, brez veze! Ampak štekam, da se bojiš za svojo mamo. Jaz bi se tudi. Glej, vzamem vzorec z avta in grem. Razen tega ne bo nikoli noben izvedel, da si me ti spustil noter. Pa če me režejo, jim ne povem!

ARNE: Ampak a lahko na sodišču z vso gotovostjo potrdiš, da je on povozil tvojo mamo? Lahko pod prisego ...?

MAŠA: Milijonprocentno! Z njim se ukvarjam, odkar vem zase. Poznam njegovo senco! Še v temi bi ga spoznala. Ampak zdaj moram to ... Kako se vzamejo sledi z avta? Rokavice je treba pa ... vrečko, neprodušno zaprto vrečko ...

ARNE: Zalepit je treba.

MAŠA: Flora ima rokavice. A lahko z njenega telefona še enkrat pokličem Jerneja?

ARNE: Ne, ker bi te locirali. Tudi njo lahko identificirajo.

MAŠA: O, fak! Stokrat sem klicala Jerneja!

ARNE: Mene si tudi klicala. Jaz pa tebe s Florinega ...

MAŠA: Fak, šit! Oprosti, res ...

ARNE: Ja, kdo bi pa na vse mislil.

MAŠA: Oprosti ...

ARNE: Ja, nič ... Zelo moraš pohitet.

MAŠA: Ja ... Kje je garaža? Grem sama. Naredim fotke in grem. Če me dobijo, me dobijo.

ARNE: S tabo grem. Saj je že itak vse jasno. Če so dost pametni, jim je že. Ampak mogoče pa niso ... (*Nežno.*) Maša ...

MAŠA: Kaj je?

Zastaneta drug pred drugim. Dolga nežna tišina.

Saj imam jaz tudi tebe, ampak ...

ARNE: Jernej, vem.

Maša pokima. Se objameta. Po objemu. Maša nadaljuje enako zagnano kot prej.

MAŠA: Ne smeva bit skupaj na kameri. Mene že itak lovijo. Bo pač Gnida vedel, da imam še materialne dokaze z avta. Upam, da se reševalci ne bodo ustrašili in bodo pričali, da so ga videli. Mogoče bo to dovolj.

ARNE: Upam.

MAŠA: Enkrat mora plačat. Zdaj sva samo še – on ali jaz.

Arne odkimava. Maša ga hvaležno objame. Takrat vstopi Flora. Arne in Maša se obrneta.

FLORA: Pa si mi rekel, da ne hodita. Ampak ne v moji sobi, no.

ARNE: Flora, to je ...

FLORA: Tista, zaradi katere je zmanjkalo elektrike. Se mi zdi, da štekam.

MAŠA: Dober večer. Jaz sem ...

FLORA: Maša. Ampak a ti vedno hodiš ob štirih zjutraj na obisk?

MAŠA: Oprosti, če sem te zbudila.

ARNE: Saj še sploh spala ni.

FLORA: Itak, da sem, samo ... onadva sta me zbudila.

MAŠA: Kdo?

Zunaj se zasliši hrup. Suzana!

FLORA: Mami!

ARNE: Je! Fak ...

FLORA: V mojo kopalnico ...

Maša in Arne se skrijeta. Suzana trka.

SUZANA: Flora? Flora ... A spiš? Spiš ... Flora?

FLORA: Ja ... mami? Spim. Spim ... Okej, no.

SUZANA: A spiš? Oprosti ... Flora ... A spiš?

FLORA: Spim. Spim, a je to čudno? Saj je noč ... Kaj pa je?

SUZANA: Zaklepaš se.

FLORA: Ne, pa se ne.

SUZANA: Bila si zaklenjena.

FLORA: Ne, pa nisem! Kaj hočeš?

SUZANA: Zakaj si pa tako zadirčna?!

FLORA: Spala bi, jutri pišemo matematiko. Kaj je?

SUZANA: Arnetta ni v sobi, a ti mogoče veš, kje je.

FLORA: Ne ... Ja ... Mogoče je pa šel h kakšni svoji Lojzki.

SUZANA: K Lojzki?

FLORA: H kakšni svoji puncu, no, pa saj je dost velik.

SUZANA: Nisem vedela, da ima punco.

FLORA: Saj ne vem, če jo ima, ampak ...

SUZANA: Po moje bi mi povedal.

FLORA: Pa saj ni treba, da vse veš.

SUZANA: Zakaj pa ne spiš?

FLORA: Ker si me zbudila.

SUZANA: Pa ne zdaj. Sem mislila prej, ko ...

FLORA: Kdaj?

SUZANA: Se ni je zdelo, da sem te videla ...

FLORA: Pa me nisi.

SUZANA: Saj niti ne veš, kje ... sem te videla ...

FLORA: Jaz sem bila skoz v svoji sobi, celo noč in sem spala. In zdaj bom tudi spala. Okej?!

SUZANA: Joj, res, oprosti ... ker sem te zbudila.

Ne bom več. Oprosti!

FLORA: Mami?

SUZANA: Ja?

FLORA: Lahko noč.

SUZANA: Pa kar takoj nazaj zaspil!

12. ZDAJ in istočasno kot 10.

Nekje, ne ve se, kje. Jernej je krvav in pretepen.

Preiskovalec zamaskiran.

JERNEJ: Nobene pravice nimate, da me zaslišujete.

PREISKOVALEC: O pravici bova potem, ko mi boš povedal, kaj si videl.

JERNEJ: Sem že stokrat povedal.

PREISKOVALEC: In se zlagal. Si videl voznika avtomobila?

JERNEJ: Sem.

PREISKOVALEC: In ga ne poznaš?

JERNEJ: Ne.

PREISKOVALEC: Lažeš! Na gobec te bom!

JERNEJ: Kako pa veste, da lažem?

PREISKOVALEC: Ker nisem po župi priplaval!

JERNEJ: Ampak po gnojnici.

Preiskovalec udari Jerneja.

PREISKOVALEC: Ta, ki je zbežala, je tvoja punca.

JERNEJ: Sem že rekel, da ne.

PREISKOVALEC: Lažeš, jebemti! Vse zobe ti bom v rit zabil!

JERNEJ: Če je ne poznam.

PREISKOVALEC: Samo spal si z njo dve leti.

Preiskovalec vrže pred Jerneja fotografije.

Nisi? A nisi, a, pizdun intele... intele... Svinja intelektualistična! Kdo je pa potem na tej sliki, a?

JERNEJ: Jaz ... in moja prijateljica.

PREISKOVALEC: Kako je pa ime tej tvoji prijateljici?

JERNEJ: Ne vem.

PREISKOVALEC: Veš!

JERNEJ: Z druge smeri je.

PREISKOVALEC: Z novinarstva, ti si pa magistrček sociologije, ja. Njeno ime.

JERNEJ: Andreja ...

PREISKOVALEC: Maša. Maša Rakovski.

JERNEJ: Mogoče. Ne vem, bili smo ...

PREISKOVALEC: Tudi na protestih in sta se zalizovala.

JERNEJ: Ni moja punca.

Mu vrže pred nos kup fotografij.

PREISKOVALEC: Kaj pa na tej sliki, pa na tej? Se povsod čisto slučajno zalizujeta?!

JERNEJ: Prekleti prasci vohunski.

PREISKOVALEC: Ti bom jaz dal vohuna!

Preiskovalec z vso silo brčne Jerneja.

Banda študentska! Le oglej si jo in se spomni, kje sta fukala. Vse je dokumentirano. Pa veš zakaj? Ker je punca zelo nevarna. In sploh ne gre za njeno mamo, ampak zanjo.

JERNEJ: Za Mašo?

PREISKOVALEC: No, pa sva skup! Zakaj se pa nisi oglasil, ko te je klicala? Mogoče je ne boš nikoli več slišal.

JERNEJ: Skenslaj se! Ne bom več govoril.

PREISKOVALEC: Boš, boš. Čeprav o tebi in tvoji prasički vemo vse. Žal ti moram povedat, da si slabo izbral. Lahko, da dobro fuka, ampak je pa pokvarjena kot drek. Ta punca je nevarna. Verjamem, da nisi vedel, ker je odlična igralka.

JERNEJ: Ne poslušam vas.

PREISKOVALEC: Pa še kako poslušáš. Zelo nevarna smrklja je. Zato jo spremljamo. Ti si samo ... kolate... kolatera... rara... ti si samo za zraven. Ne bi ti smel tega povedat, pa se mi smiliš, ker vidim, da te je čisto zasvojila. Ampak je pametnejša kot ti. Na rit bi padel, če bi izvedel, za katero (tajno) službo dela.

JERNEJ: Dela kot natakarcica, kjer zelo malo zasluži. Živi težko, kot vsi študentje, ki nimamo bogatih staršev. Ne boste mi prali možganov.

PREISKOVALEC: Ker ti jih je že ona oprala. Ona in njena zmešana mama.

JERNEJ: Kako je z gospo?

PREISKOVALEC: Gospa spijo. Globoko. Samo ne vem, ali še na tem ali že na onem svetu. Tvoja ne - soje - na tašča.

JERNEJ: Za koga pa vi delate?

PREISKOVALEC: Za tiste, ki še verjamemo, da se da naredit red v tej državi.

JERNEJ: Ne me jebat! Vas dobro plačujejo?

PREISKOVALEC: Ti povem, če mi ti poveš, ali si videl voznika.

JERNEJ: Nisem ga videl. Oziroma toliko, kot sem vam že povedal.

PREISKOVALEC: Ja, in jaz naj bi ti verjel, čeprav non stop lažeš?!

JERNEJ: Na stranišče moram. Ne morem več zdržat.

PREISKOVALEC: Najprej boš sčivkal.

JERNEJ: Sva na policiji?

PREISKOVALEC: Pa še kaj!

JERNEJ: Se mi je zdelo, da sem vmes izgubil zavest. Kje pa sva?

PREISKOVALEC: Kaj te briga.

JERNEJ: Ampak najprej ste me pripeljali na policijo. Ko je bil še ta drugi ... vaš kolega.

PREISKOVALEC: Nismo vsi kolegi.

JERNEJ: Torej ni nič uradno.

PREISKOVALEC: Zaenkrat. Lahko pa še kaj bo.

Odvisno od tega, kaj boš sčivkal. Vse je od tebe odvisno. Če boš začel sodelovat, ti bo vse odpuščeno in boš nagrajen.

JERNEJ: Imate otroke?

PREISKOVALEC: Kaj te pa to briga?

JERNEJ: Se ne bojite, da bi izvedeli, kaj dela njihov oče? Čeprav vas razumem, človek mora nekako zaslužiti. Ampak živet noč in dan s to kurčevo slabo vestjo. To pa tudi ni lahko.

Preiskovalec boksne Jerneja v trehuh.

PREISKOVALEC: Lažje kot se je tebi uscat, intelektualček!

Jernej se polula v hlače.

Če me boš pa še zajebaval, te bom pa tako nasuval v rit, da se boš še usral.

Preiskovalec vrže pred Jerneja mapo in svinčnik.

Če si pameten, boš delal za nas. Če pa nisi, ti pa bog pomagaj. Deset minut ti dam, ker si mi simpatičen. Bi mi bilo žal, če ne bova kolega. Takih z doktoratom nimamo veliko. Lahko bi me česa naučil, jaz pa tebe.

13. NEKOČ – pred dvajsetimi leti

Pred pisarno ministra Konrada. Kamor je Konrad ravno privedel na pol nezavestno Marijo in jo odložil na stol pred pisalno mizo svoje Tajnice, ki je druga kot prej.

KONRAD: Spravi jo k sebi.

TAJNICA 2: O, ježešmarija, pa ne spet!

Konrad se sunkovito obrne.

Nič, nič nisem rekla.

KONRAD: In da slučajno ne bi! Ker me je napadla! Pogovarjava se, ona ti pa ... sredi besede ti,

razumeš, kar sredi besede in iz čistega mira ti skoči name. (*V občinstvo.*)

Ja, kaj? Kaj je?! Skočila je name! In potem sem se jaz samo dvignil, čisto mirno sem se dvignil ... in je padla, padla, ja. Ne, vem, lahko da se je kaj udarila, miza ima rob.

TAJNICA 2: Bom, bom pogledala, brez skrbi.

Vi pojdite kar delat. Imam ... imamo prvo pomoč za take primere.

KONRAD *v občinstvo*: Pa kakšna nasilna baba je to, to ti sploh ne odneha. Jo lahko stokrat prosiš. Ona ne neha! Ne poslušaj! Ja ... potem ima pa enkrat človek dost pa ... Ne rečem, da mi je prekipelo, sem se kar obvladal ... ampak ta potuhnjena ... pa kako se ti lepo dela, vsa speglana, pa u nulo zrihtana ... Ampak pokvarjena, kako je pa ta ženska pokvarjena ... (*Tajnici.*) Daj, poglej, če je pri zavesti, da ne bo potem ...

TAJNICA 2: Ne, ni še ... Ampak bo ... bo ... Ker še ... diha.

KONRAD *v občinstvo*: Ja, česa vse me ne obtožuje ... kaj da sem jaz vse delal ... pa da je njej vse njen mož pred smrtjo natančno povedal, pa da ima dokumente, ki me tako obremenjujejo, da se ne bom nikoli izmazal, da bom sedel do konca življenja in ... Kar se tiče dokumentov, moram preverit. Bo ona mene! Očitno ne ve, s kom ima opravka.

TAJNICA 2: Težko, da ne bi vedela. Mislim, ja ... sta vpila ... Pardon, ženska je kričala na vas ... Seveda, da ste potem vi ... Oprostite, ker sem jo spustila naprej, ampak je kar šla kot tank ...

KONRAD: Kot tank! Jaz pa sredi najpomembnejšega razgovora. Sicer je rekla, da bo počakala ... ampak se pa ja ne morem pred njo pogovarjat o poslovnih zadevah ... Pa saj veš, no ... kaj bom jaz tebi razlagal ... Zrihtaj to. Z vodo jo daj ... Na, zdaj me pa že nazaj kličejo!

Konrad odide.

TAJNICA 2 za njim: Jebi se!

Marija prihaja k sebi. Tajnica 2 se skloni k njej. Glasno.

No, zdaj pa imate, gospa! Ker rinete, kamor ni treba. (*Tiho.*) Kar se pa dokumentov tiče, ne

mu jih dat. Samo povejte mu, kaj noter piše, pa jih skrijte. Da se vas bo bal on, ne vi njega. Ko bo prišel čas ... pa na sodišče.

(V občinstvo.) Jaz isto delam, imam že nekaj dokumentov doma. Bojo oni mene! Saj ne vemo, kaj še vse pride. In če me bo kdo hotel slučajno vreč iz službe, mu samo pokažem pod nos kopije in ...

Tajnica 2 nadaljuje spet glasno. Tudi grobo. Z Marijo dela veliko lepše, kot je slišati.

No, kaj je zdaj gospa?! A se boste dvignili, ali ne?! Alo! Alo, gremo. Gremo! Jaz moram tu delat. Alo! Alo, gospa!

14. ZDAJ IN ISTOČASNO KOT 15.

V Konradovi garaži. Maša govori, Arne jo snema s telefonom. Na koncu Marija.

MAŠA v občinstvo: Da je vse res, lahko kot očitavec potrdi tudi moj fant Jernej ... Ki so ga pridržali ... najprej sem mislila, da policaji ... Zdaj sem pa prepričana, da gre za podtalno organizacijo, ki ... Moška sta bila sicer oblečena v policijsko uniformo, ampak vem, da delata tudi za Konrada Mačka.

ARNE: Tega ne veš, to sklepaš, in te lahko zato kdo toži.

MAŠA: Briši razen prvega stavka. Ampak kako naj to povem? Vsak bo mislil, da si izmišljujem.

Arne izbriše del posnetka. Maša nadaljuje.

MAŠA v občinstvo: Bojim se, da so ga pridržali tisti policisti, ki poleg tega, da so redno zaposleni, menda, delajo, poudarjam »menda« ... izvajajo še nekatere nečiste posle za razvpitega podjetnika Konrada Mačka, ki se pojavlja v nekaj čudnih aferah. Kar tudi potrjuje informacije, ki se o njem že dalj časa pojavljajo v javnosti. Če kdor koli kaj ve o skrivnih poslih Konrada Mačka, če kdor koli kaj ve o Jerneju, naj zbere pogum, posname svojo izjavo in jo da na splet. Hvala.

ARNE: Noben si ne bo upal. Samo midva sva tako neumna. Brišem.

Arne snema.

MAŠA v občinstvo: S čim vse se ukvarja Konrad Maček, se ne ve natančno, ker se ni, kljub obtožbam, nikoli zares preiskovalo. Mreže

njegovih skrivnih poslov in podjetij sežejo tudi v davčne oaze ...

ARNE: Brišem. Folk bo dobil vtis, da ti ne gre za mamo in Jerneja, ampak za kapitalizem.

MAŠA: Brišeš, ker gre za moža tvoje mame, Arne. Ampak jaz to razumem, ker vem, kako je, če se bojiš za mamo.

ARNE medtem, ko briše dele posnetka: Ne, Maša! Preveč bujno domišljijo imaš. Kot bodoča novinarka ne smeš govoriti o zadevah, za katere nimaš dokazov. Nadaljuj osebno ali pa nič.

MAŠA: Preiskovalna novinarka bom.

ARNE: Ki bo preiskovala samo še podgane v kakšni luknji, če te bo Konrad našel.

MAŠA v občinstvo: Zdravnike in sestre kliničnega centra prosim, da pazite na mojo mami.

Ne dovolite, da ji kdo naredi še kaj hudega.

Njeno življenje je zelo ogroženo. In če se že mora, naj se konča po naravni poti. Saj me razumete. Ne vem, kaj bo z mano ... Če me slučajno ujamejo, ji povejte, tudi če je v komi,

da jo imam rada, da je bila najboljša mama na svetu in je vedno vse naredila prav ... Jernej, če se slučajno zgodi, da se ne srečava več ... ti veš in jaz vem ... Za vedno! Za vedno. Vsi, ki boste videli ta posnetek, ga prosim, šerajte na vse strani, preko vseh omrežij ... to niso lažne novice, to je zelo resen klic na pomoč ...

Videli ste obtožbeno avto Konrada Mačka, vse sem razložila, zdaj moram samo še bežat. Verjemite, da bo Konrad Maček naredil vse, da bo svoje dejanje zakril. To je naredil že velikokrat v življenju. A zdaj so tu dokazi.

Tusmo očitvidci nesreče. Tu ste vi, ki me zdaj poslušate. Prosim vas, pomagajte mi. Šerajte posnetek in držite pesti zame. Upam, da se ne vidimo zadnjic. Ker potem je pa v naši državi res hudo. Pošljite ta filmček tudi politikom,

za katere mislite, da so zdravi. Ne le pri nas ... Hvaležna bom, če ga kdo prevede in ga pošlje prijateljem in politikom po svetu. To je klic na pomoč! To je ...

ARNE: Madona, če se tebi kam mudi!

MAŠA: Zavlačujem, ker me je strah. Zunaj bom samo še preganjana žival.

ARNE: Madona, če se tebi kam mudi!

MAŠA: Zavlačujem, ker me je strah. Zunaj bom samo še preganjana žival.

ARNE *ji da telefon*: Zdi se mi prepričljivo. En tak super selfi.

Objameta se.

Šel bi s tabo. Ampak moram prej urediti s svojo mamo. Če me pa ob dvanajstih ne bo na dogovorjenem mestu, boš vedela, da me je Gnida vrgel psom.

MAŠA: Vse okej. Uspelo mi bo, boš videl. In na koncu bosta rešena še ti in tvoja mami.

ARNE: Pazi, ko bom sprožil alarm, bodo vsi skočili. Blazno hitra moraš bit.

MAŠA: Bom! Zahvali se Flori. Super sestrica.

ARNE: Je. Ko boš na varnem, preglej posnetek in ga pošlj. In potem takoj uniči telefon in zamenjaj lokacijo. Ob dvanajstih me počakaj, kjer sva se zmenila. Če ne bom mogel jaz, bo prišla Flora. Še enkrat: odprl bom ograjo in potem imaš pol minute časa, da prideš ven. Uspelo ti bo, ker verjameva, da ni zunaj nikogar, ki te čaka. Ampak vseeno pazi. Ko zaslišiš alarm teci, »teci, samo teci, Maša, teci ...« Maša? Maša ...?

Luč se spremeni. Iz ozadja se sliši mila in tiha glasba. Maša se počasi obrne v občinstvo in pride do roba odra. Tu se ustavi in nas gleda. Njen pogled odtava nekam daleč. Od nekod se sliši glas njene mame Marije.

MARIJA: Teci, Maša, teci ...

MAŠA: Mami! Mami!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!! Kje si, maaaaaaamiiiiii?

Tišina. Potem spet.

MARIJA: Teci, Maša, teci ... Teci, Maša, teci ...

MAŠA: Mami?

Tišina.

Ne še it. Počakaj. Prosim.

Tišina.

Ne morem tako hitro, mami. A me slišiš?

Prosim ...

Pojavi se Marija, zdaj skoraj neresnična.

MARIJA: Kaj je, Maša?

MAŠA: Prehitro greš, mami. Ne morem ...

MARIJA: Vem, ljubica, oprost.

Maša sede in si začne sezuvati čevlje.

MAŠA: Tudi ti oprost, ampak ...

MARIJA: Vem. Si v redu?

MAŠA: Sem ... samo ...

MARIJA: Ampak ... bo šlo. Saj bo šlo. Vse bo v redu, boš videla.

MAŠA: Ampak ... a res moraš ... tako hitro? Me ne moreš počakat? Vsaj malo, mami?

MARIJA: Ne morem, ljubica, oprost.

MAŠA: Čisto čisto malo počakat?

Maša si sezuje čevlje. Na nogah ima velike in zelo krvave žulje.

MARIJA: Maša moja. Oprost. Oprost mi, nisem hotela ...

MAŠA: Vem, mami.

Mama Marija vzame Mašine noge v naročje in jih poljublja.

MARIJA: Da jih vsaj malo pozdraviva.

MAŠA: Ja.

MARIJA: Potem bova pa kupili nove čevlje.

MAŠA: Saj nimaš denarja. Pa zakaj nimava nikoli tega butastega denarja.

MARIJA: Ampak bova vseeno kupili najlepše čevlje zate. Verjameš?

MAŠA: Rdeče z mašno. Ki sva jih gledali.

MARIJA: Ja.

MAŠA: O, mami moja.. Mami ...?

MARIJA: Rane se zacelijo, Maša. Vse bo v redu. Boš videla, da bo vse v redu.

MAŠA: Ne še it. Prosim. Ostani. Prosim.

MARIJA: Saj sem tu.

MAŠA: Z mano bodi.

MARIJA: Saj sem s tabo. Vedno bom s tabo. Vedno ...

Marija poljubi in poboža hčerko in počasi izgine.

MAŠA: Mami! Ne! Mami!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Sprememba luči. Ob Maši je Arne, ki reže obliže. Zraven odprta škatla prve pomoči. Maša deluje odsotno.

ARNE: Zakaj mi pa nisi prej povedala?

MAŠA: Kaj?

ARNE: Za noge.

MAŠA: Kaj ... noge?

ARNE: Ja, da imaš žulje.

MAŠA: Pa kaj!

Arne ji lepi obliže.

ARNE: Krvave žulje imaš, Maša. Kako boš sploh šla? Pa kako sploh hodiš s tem?

MAŠA: Navajena sem.

ARNE: Ni dobro, da je človek vsega navajen.

MAŠA: Arne. Zdi se mi ... Občutek sem imela, kot da je mami ... odšla.

ARNE: Kam, če je na urgenci.

MAŠA: Po moje je ... Skoraj prepričana sem ... Bojim se, da je umrla. Ker je ... ker me je obiskala.

ARNE: Maša ... (*Jo objame.*) prosim ... prosim te ... ne več dramtizirat. Mene ...

MAŠA: Arne, kako si pa ti patetičen!

ARNE: Jaz sem patetičen?! A zato, ker me skrbi, kako boš tekla.

MAŠA: Zdaj te skrbi, ko veš, da imam žulje. Pa saj sem jih imela tudi prej.

ARNE: Ja, ampak zdaj boš morala pa res zelo hitro teč.

MAŠA: Šprintala bom.

ARNE: Uspelo ti bo, vem. Se vidiva, ja ... že čez sedem ur.

MAŠA: Rada te imam. Ne na tak način kot Jerneja ... ampak ... Vseeno zelo zelo.

ARNE: Jaz tudi tebe. Ampak brez ... Jerneja. *Oba smeh. In odideta.*

15. ZDAJ IN ISTOČASNO KOT 14.

Konradova hiša. Noč. Konrad in Suzana vsak s svojim kozarcem viskija.

SUZANA: Vseeno bi jo moral peljat na urgenco.

KONRAD: Ne skrbi. Ko se je začela postavljat na noge, sem odpeljal. Še dobro. Če bi me spoznala, bi mi mastno zaračunala. Šla bi na televizijo in ljudje bi me raztrgali.

SUZANA: Arneti ni v sobi.

KONRAD: Kje pa je?

SUZANA: Ti hodiš za njim.

KONRAD: Jaz pa ne!

SUZANA: Tvoje gorile.

KONRAD: Pri puncji je in uživa.

SUZANA: Kako pa veš, da ima punco?

KONRAD: A ne bi bil že čas?!

SUZANA: Hitri in Tihi sta pred pol ure loputala z vrati kot utršana. Klicala sta še druge. Kam si jih poslal? Je v zvezi z nesrečo ali z Arnetom?

KONRAD: Tako pomemben pa tvoj sin ni. Pomiri se.

SUZANA: Nehaj mu sledit, ker nič takega ne dela.

KONRAD: Razen, da me zelo glasno blati za

vsakim vogalom. Na faksu so ustanovili antiliberalistični krožek. On je eden glavnih pobudnikov. Veš, kaj je to? Pljuvanje v lastno skledo! Če dela proti meni, dela tudi proti Flori in tebi, proti vsem nam. Še celo proti sebi, kreten! Ker je tudi on del družine. Vse sem mu razložil. Noče razumet!

SUZANA: Inteligentni je. Vse ga zanima.

KONRAD: Če ga ne morem jaz naučit discipline, ga bodo pa drugi.

SUZANA: Kdo?

KONRAD: Tisti, ki to znajo. Eno dobro urjenje rabi.

Ven ga bom poslal. Obstaja res dobra varianta, ni tako huda, kot je tujska ...

SUZANA: Ne, to pa ne!

KONRAD: Edino, kar bo naredilo dedca iz njega, Suzana.

SUZANA: Arne še za navadno vojsko ni. Ne bo si pustil prati možganov. On je pacifist!

KONRAD: Si ga bo kar lepo v rit zataknil, svoj pacifizem! Ali mu ga bodo pa drugi.

SUZANA: Tega ne smeš naredit. Ne dovolim! To bi ga bo ubilo.

KONRAD: Konec debate, Suzana.

SUZANA: Nikamor ne bo šel. Ne pustim. To je moj sin, ne tvoj. Samo jaz odločam o njem. Sploh se bo pa kmalu odselil in se osamosvojil. Ne boš ga več gledal.

KONRAD: Osamosvojil, ja, tako, da mu bom jaz vse plačeval. Nočem slišat! Šel bo, kamor bom jaz hotel, ali pa ... Boš videla, da bo v redu.

SUZANA: Ali pa kaj? Kaj si mu naredil? Kaj si naredil mojemu Arnetu?! Kje sta Hitri in Tihi, kam sta ga odpeljala?! Tega ne boš preživel, Konrad, ti povem, da ne ...

Suzana skoči na Konrada, ki jo odrine, da se opoteče.

KONRAD: Strezni se, pijanka! Ne bom se več jajcal z njim. Pa s tabo tudi ne. Dost Prepozno! Ne boste vi mene. V moji lastni hiši?! Ni šans. Ni šans.

Zazvoni telefon. Suzana se počasi dviguje na noge.

SUZANA: Zapomni si, če mu boš naredil kaj hudega, bom javno povedala vse, kar vem. In potem je s tabo konec.

KONRAD: Kaj pa veš? Kaj ti sploh veš?! Kaj?!

SUZANA: Še sanja se ti ne, kaj vse. Mogoče imam celo kakšen papir, ki te obremenjuje.

KONRAD: Kakšen papir?!

Zazvoni Konradov telefon.

SUZANA: Kar upaj si, pa boš videl!

Konrad se oglasi na telefon. Govori veselo, kot da ni imel hip pred tem žolčne debate z ženo.

KONRAD: Milošič, stara sablja! Ja, doma, doma.

Kje si pa ti? Kako? Kaj si rekel? V moji hiši? Ne me jebat! Ne morem verjet ... Ja, potem jo pa imamo. Odlično. Ja, ja, bom.

SUZANA: Kaj se dogaja?

KONRAD v telefon: Ne, ne, Hitri in Tihi sta v akciji.

Bom sam, bom sam ... Z Arnetom je, ja, sem razumel. Toliko bolje! Ja.

SUZANA: Kaj je z Arnetom? (*Suzana se vrže na Konrada.*) Ubila te bom!

KONRAD: Nehaj, Arne je doma. Vse je v redu.

Pomiri se.

Suzana se mu iztrga in hoče oditi. Konrad jo zadrži.

Počakaj! Milošič mi je javil, da je nekdo vdrl v hišo.

SUZANA: Kaj?

KONRAD: Ja. Ampak ... ne se bat. Vse imam pod kontrolo. Našli ga bomo ... vlomilca. Zato pa imamo kamere.

SUZANA: Še dobro ...

KONRAD: A vidiš? A zdaj vidiš?

SUZANA: Ampak če je hiša pod alarmom, bi se moral alarm prižgat, ko so vlomilci vstopili.

KONRAD: Prej je zmanjkalo elektrike in mogoče se alarm ni resetiral. Kamere pa na srečo delajo.

Brska po telefonu. Ogleduje si nadzorne kamere v hiši.

SUZANA: Poglej, kaj je z Arnetom in Floro! Pa ravno sem ji rekla, zakaj se zaklepa.

KONRAD *strmi v telefon*: Ja, tukaj je. Tu si prasica ... tu sta ...

SUZANA: Dva sta? Kje sta? Sta zamaskirana? Oborožena? Pokaži!

KONRAD: Tiho, ker razmišljam, kako bom zdaj to izpeljal.

SUZANA *po pavzi*: Ti ... ampak kako je pa Milošič vedel, da je Arne doma in da imamo vlomilce?

Iz ozadja se pojavi Milošič s telefonom v roki.

MILOŠIČ: Ker je to njegovo delo. Pozdravljena golobčka.

KONRAD: Pa ne, da si bil ves čas v hiši?

MILOŠIČ *pokaže na svoj i-phone*: Pisarno imam s sabo. Sem že vse uredil. Semafor in vse ...

KONRAD: Odlično, odlično ...

Konrad pohiti v sosednji prostor.

SUZANA: Prisluškoval si nama?

MILOŠIČ: Sem bil preveč zaposlen. Sicer sem pa že navajen.

SUZANA: Pacek. Kakšen semafor? Kaj se dogaja?

MILOŠIČ: Kako pa kaj Flora? Dolgo je nisem videl.

Ja, otroci kar rastejo, ane,. Koliko je zdaj stara? Enajst ... dvanajst?

SUZANA: Kako veš, da je Arne doma? Si ga videl? Prej ga ni bilo ...

Suzana hoče ven. Milošič jo ustavi. Konrad se vrne s pištolo.

KONRAD: Doma je! Vse je v redu! In tole, kar vidiš, nima nobene zveze z Arnetom ... (*Smeh.*) ampak z vlomilcem, a ne Milošič. Bomo dobili ta dva falota, a ne, Milošič.

SUZANA: Ne, pištole, Konrad! Pokličimo policijo.

MILOŠIČ: Preden pride policija, bo Konrad to že stokrat uredil. Dovolj je, če ju prestraši, ker sta čista zelenca.

SUZANA: Kako pa veš? A si ju videl?

KONRAD: Potolažit te hoče, no!

SUZANA: Okej. Bom pa jaz poklicala policijo!

KONRAD *šepeta*: Tako kričiš, da nas bodo slišali, čeprav so na drugem koncu hiše. Veš, da ne bom streljal. Prestrašit ju pa moram ... To pa. In ko ju ujameš, ju izročim policiji.

MILOŠIČ: Vse bo v redu, Suzana, zaupaj svojemu možu. Samo on nas lahko reši.

KONRAD: Ostanita tu ... in čisto tiho. Natančno vem, kje sta.

SUZANA: Samo upam, da sta otroka v redu, da ne bodo prišli še do njiju. Pazi, da se komu kaj ne zgodi, Konrad.

KONRAD: Zabavaj mojo ženo, Milošič. Bi bilo vseeno škoda, če bi jo fršlog.

Konrad odide.

MILOŠIČ: No, pa sva po dolgem času malo sama.

Kako si kaj, Suzanca?

SUZANA: Spizdi, Milošič.

MILOŠIČ: U, še vedno prijazna. Sem slišal, da se hočeš ločit. Kljub predporočni ...

SUZANA: Te ne briga!

MILOŠIČ: Mogoče ti pa lahko jaz pomagam, če mi poveš, kakšni so ti papirji, ki bremenijo Konrada. Mogoče bi jih lahko jaz ...

SUZANA: Ogaben si še bolj kot tvoj šef.

MILOŠIČ: *jo skuša objeti*: Zato si se poročila z njim.

Ker imaš rada ogabe ... Ampak če se ločiš, imam pa še šanse, kaj? Sploh, če imaš res papirje, ki ga bremenijo ...

Prerivanje med Suzano in Milošičem prekine alarm.

16. PO TEM

Na hodniku v Konradovi hiši. Alarm.

Hodnik je prazen. Pride Flora. Nekaj časa okleva. Potem odide.

Z nasprotni strani se s pištolo v roki pojavi Konrad. Sredi prostora se ustavi in se nekajkrat sunkovito obrne. Naredi dva koraka v smeri, v katero je izginila Flora, in se pritaji. Nekaj časa ostane tam, potem odločno odide v drugo smer.

Prihiti Suzana, ki jo maha direktno proti Florini sobi.

Dolgi hodnik je za hip prazen.

Potem se vsak iz svoje smeri in skoraj hkrati pojavita Flora in Arne. Ko Flora zagleda Arneto, mu steče v objem. Arne jo dvigne in jo odnese v smeri, v katero je prej odšla Suzana.

Ko Arne in Flora že skoraj izgineta, se na nasprotni strani pojavi Milošič. Ki ostane nekaj časa sam in izgubljen sredi prostora. Z uperjeno pištolo se vrne Konrad. Nekaj signalizira. Milošič se umika pištoli. Takrat se iz strani, kamor so prej odšli, pojavijo Suzana, Arne in Flora. Vsi obstanejo. Arne spusti Floro na tla. Flora se stisne k Suzani. Arne se počasi premika za Konradom. Ni povsem jasno, kaj je njegov namen. Konrad se v enem trenutku obrne in ga zagleda, motrita drug drugega. Konrad se počasi približuje Arnetu. Ko alarm utihne, vsi kot okameneli za hip najprej obstanejo. Potem Suzana nekaj signalizira Arnetu. Ta ji ne odgovarja, le rahlo prikima. Milošič, ki to opazi, zavpije.

MILOŠIČ: Pazi, Konrad!

Konrad se sunkovito obrne. V istem trenutku se Arne vrže na Konrada. Suzana in Flora zavpijeta.

Konrad se obrne. Pištola počí. Suzana in Flora ena za drugo omahneti. Arne zakriči in skoči k Suzani in Flori. Konrad obstane, pištola mu zdrsne iz rok. Milošič se obrne stran in si pokrije obraz z rokami.

17. KMALU po uboju

Hodnik v Konradovi hiši. Florino truplo, nad njim Suzana, ki je tudi krvava. Ne daleč stran stoji Konrad. Milošič drži z robčkom pištolo.

MILOŠIČ: Dokler se ne dogovorimo, ne dovolim klicat. Itak je mrtva. Če ne diha, je mrtva. Mrtva.

KONRAD: Jaz sem jo ...

MILOŠIČ: Jaz tega nisem videl, pa sem stal čisto blizu tebe, Konrad. Ne vemo, kdo jo je. Ne še. Edino, kar vemo, je, da je otrok mrtev in da jo je nekdo ustrelil s pištolo.

KONRAD: Z mojo ...

MILOŠIČ: S tvojo pištolo, ampak je nisi ti. Jasno?!

KONRAD: Javil se bom.

MILOŠIČ: Samo preko mojega trupla. Punčara je vlomila, razbila tvoj avto, te obtožila za smrt svoje matere – in na koncu ustrelila še tvojo hčerko. Zveni dokaj prepričljivo ... mogoče se bo treba še kaj spomnit ... ampak punca ima motiv. Verjame, da si ji ubil očeta in ... Aja! iz bolnice so sporočili, da je njena mama podlegla ranam. Odličen motiv! Na facebooku je že objavila sliko tvojega avta in sebe ... Torej je bila v tvoji hiši ... Fantastično! Verjetno bo kar dovolj.

KONRAD: Ubil sem svojo Floro ...

MILOŠIČ: Če samo še enkrat to rečeš, te bom na gobec.

SUZANA: Milošič ...

MILOŠIČ: Ti pa tiho! Samo še njene sledi rabimo ...

KONRAD: Jaz ...

MILOŠIČ: Čepvar, ja ... glede na to, da sta bila vlomilca v resnici dva ... Mogoče je pa bolje, če je tudi on ...? A ... če bi ga ... A ...?

Milošič se zazre v Arneto, ki pride s pregrinjalom.

Arne zastane ob truplu in mami.

MILOŠIČ Arnetu: A ... stola zame pa nisi ... ?

Arne ga ne pogleda.

Si ga bom moral kar sam, praviš.

Arne pokrije mrtvo sestro.

MILOŠIČ: Kar se je zgodilo, se sicer ne bi smelo, ampak se je.

Konrad se ne odziva.

SUZANA: Še pod glavo ... da ...

ARNE: Ne vem, če jo smemo premikati ... Vse mora bit, kot je bilo, ko ...

MILOŠIČ: Kdo jo bo pa gledal razmesarjeno.

ARNE: Hijena prekleta.

Milošič nekaj zamrmra in odide. Tišina. Potem.

SUZANA: Jaz sem kriva ...

KONRAD: Oba sva ...

ARNE: Ne, mama ...

SUZANA: Vedela sem, da ne more spat ... Videla sem, da je prišla ...

ARNE: Nisi ti ...

SUZANA: Prišla je k meni ... stala je tam ... zdaj vem ... in sem se naredila, da ...

ARNE: Vemo, kdo jo je ... in zakaj ...

SUZANA: Naredila sem se, da je ne vidim ... Zakaj sem to naredila? Zakaj nisem ... Flora moja.

Ljubica moja. Samo poklicati bi te morala.

Pa nisem tega naredila. Pa te nisem ...

ARNE *Suzani*: Nisi ti ...

KONRAD: Kako ... kako bom pa zdaj ...?

ARNE: Javil se boš. Pokliči policijo in jim povej ... Povej, da si ustrelil svojo hčer.

KONRAD: Nisem hotel, res je nisem ...

ARNE: Ja, ker si hotel mene ... Škoda, da me nisi.

SUZANA: Ne. Ne ...

KONRAD: Nesreča je bila.

ARNE: Nesreča, ja!

KONRAD: Nesreča.

ARNE: Pokliči policijo. Ampak takoj, ta trenutek! Če ne, jih bom jaz in ...

KONRAD: Ja, ti pokliči ... pokliči in jim povej ...

SUZANA: Ne. Ne ... odpeljali jo bodo ... ne dam ... Ne dam te! Flora moja ...

ARNE: Morilec, je rekla, Maša ... Si. Tudi njeno mamo si ... Povej, a si jo? Zdaj imaš priložnost, da vse priznaš.

KONRAD: Nisem, res nisem hotel ...

ARNE: Ampak si jo! Tudi njo si.

KONRAD: Ne vem ... Sem ... ali ... nisem ...

ARNE: Zelo dobro veš! Vedno si vedel in za obe boš priznal. Kiler kilerski!

KONRAD: Nisem ... jaz sem ...

SUZANA: Ne, Arne ... ne zdaj to, pusti Arne.

ARNE: Pa Mašinega očeta in še koga ... Koga vse si dal fentat ... Povej, koga vse si dal fentat v tej državi, pizdun psihopatski?! Hočem vedeti! Psiho. Prekleti psihopat ...

Konrad se nenadoma dvigne iz svoje sključenosti.

KONRAD: Psihopat? Si mi rekel psihopat? Jaz ...?

Jaz sem zate ... Kaj sem jaz zate? Ti gnida mala.

ARNE: Ja, to zna samo psihopat! Take hudičeve transformacije je sposoben samo psiho!

Psihokiler. Kiler in psiho. Dve besedi. En človek.

KONRAD: Ne mi to govorit. Ne upaj si!

ARNE: Če je pa res! Pa še pizdun. Ja, točno to si!

Kiler, psiho in pizdun. Zdaj si dokazal. Sam sebi si dokazal! Pokliči policijo, če si upaš.

Bodi frajer. Frajer! Saj si frajer. Obvladaš. Ti vse obvladaš. No, pa pokaži. Pokliči jih. Ne moreš, ne? Jih bom pa jaz. Že kličem ... Pizdun psihopatski ...

Da bo končno že mir pred tabo.

KONRAD: Nisem! Jaz nisem ...

Konrad prime Arneto za vrat in ga začne stiskati.

Arne se ga s težavo otepa.

SUZANA: Konrad, ne ... Ne, Konrad ...!

Vstopi Milošič. Obstane.

KONRAD: Si mi rekel ... Še enkrat, samo še enkrat ... mi reci ... Nikdar več mi ne boš tega rekel. Noben mi ne bo ... Nikdar več. Si me slišal?!

ARNE: Psiho! Psiho ...

MILOŠIČ: Ne, joj, ne, Konrad. A zdaj boš pa še tega? Ne njega ...

SUZANA: Pusti ga. Spusti ga!

MILOŠIČ: Ne vem, če je to pametno ... Njega pa še rabimo ...

KONRAD: Preklet pankrt hudičev! Ti boš meni?

Gnida ušiva, boš ti zdaj videl psihopata!

SUZANA: Konrad, ne! Arne?!

Se požene med moža in sina.

Ne! Mojega sina pa ne boš! Ne dovolim! Ne dovolim, sem rekla!

KONRAD *jo odrine*: Baba!

ARNE *se ne brani več*: Kar ... Kar ... Do konca ... Daj me ...

Konrad se ustavi.

Hipna zatemnitev. Čez čas slišimo iz teme.

MILOŠIČ: In vse to samo zaradi ene usrane babe,
ki ti je šla čez cesto.

KONRAD: Kako si rekel, da ji je ime ... hčeri ...?

MILOŠIČ: Maša ... Rakovski.

18. NEKOČ – kot v sanjah

*Nekje v megli. Marija sedi sredi praznega prostora
in plete neznansko dolg šal.*

*Na robu odra sedi od strela ranjena Flora in
nepremično strmi v občinstvo. Iz ozadja prihaja
Jernej. Tišina. Marija počasi dvigne glavo. Govori
počasi.*

MARIJA: Sem ... vedela ... da ... boš ... prišel.

*Jernej se nasmehne. Tišina. V roke vzame konec
šala.*

JERNEJ: Lepo ...

Tišina.

Za koga pa ... je ...?

Tišina.

MARIJA: Za čas ... ko bodo samo še zime ...
na svetu.

Glasba.

**Priloga gledališkega lista Mestnega gledališča ljubljanskega
Letnik LXXIV, sezona 2023/2024, številka 13**